

**Товариство з обмеженою відповідальністю
«ЛЕМТРАНС»**

**Консолідована фінансова звітність за МСФЗ
та звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2023 року

Зміст

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток.....	2
Консолідований звіт про сукупний дохід, компоненти іншого сукупного доходу	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів, непрямий метод.....	4
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі.....	6

Примітки до консолідованої фінансової звітності

1	ТОВ «Лемтранс» та його діяльність	7
2	Умови, у яких працює Група.....	8
3	Управління капіталом	9
4	Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику	10
5	Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення	18
6	Застосування нових або змінених стандартів та інтерпретацій	20
7	Нові положення бухгалтерського обліку	21
8	Інформація за сегментами	21
9	Частки участі, що не забезпечують контролю	25
10	Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами	26
11	Основні засоби та активи з права користування	29
12	Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	33
13	Запаси	34
14	Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	35
15	Грошові кошти та їх еквіваленти.....	37
16	Інші зобов'язання з оренди	38
17	Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання	38
18	Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість	42
19	Поточні забезпечення.....	43
20	Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	43
21	Види витрат	44
22	Інші операційні доходи	44
23	Інші операційні витрати	44
24	Інші прибутки (збитки)	45
25	Зменшення корисності фінансових активів.....	45
26	Інші доходи.....	45
27	Інші витрати.....	46
28	Фінансові доходи	46
29	Фінансові витрати	46
30	Податок на прибуток.....	46
31	Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики	48
32	Управління фінансовими ризиками	49
33	Справедлива вартість фінансових інструментів та представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки	53
34	Події після звітної дати.....	53

Звіт незалежного аудитора

Учаснику Товариства з обмеженою відповідальністю "Лемтранс"

Звіт про аудит консолідованої фінансової звітності

Наша думка із застереженням

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного у розділі нашого звіту "Основа для думки із застереженням", консолідована фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю "Лемтранс" (далі - Компанія) та його дочірніх підприємств (далі - Група) станом на 31 грудня 2023 року та консолідовані фінансові результати та консолідований рух грошових коштів Групи за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо складання фінансової звітності.

Наша думка із застереженням відповідає нашому додатковому звіту для Наглядової Ради від 7 червня 2024 року.

Предмет аудиту

Консолідована фінансова звітність Групи включає:

- консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2023 року;
- консолідований звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток, за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про сукупний дохід, компоненти іншого сукупного доходу, за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про рух грошових коштів, непрямий метод, за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до консолідованої фінансової звітності, які включають суттєву інформацію про облікову політику та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки із застереженням

Оцінка договору застави щодо зобов'язань пов'язаних сторін

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року Група є одним із заставодавців, що надав у заставу власні основні засоби (напіввагони) щодо зобов'язань пов'язаних сторін в номінальній сумі 9 764 тисяч доларів США та 514 тисяч євро, що є еквівалентом 392 529 тисяч гривень станом на 31 грудня 2023 року та 9 772 тисяч доларів США та 503 тисячі євро, що є еквівалентом 376 964 тисяч гривень станом на 31 грудня 2022 (Примітка 10). Відповідно до стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ дана застава мала обліковуватись як фінансова гарантія за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» або страховий контракт відповідно до МСФЗ 17 «Страхові контракти». Група не визначила, за яким з цих стандартів обліковувати договір застави, та не оцінила цей договір відповідно до вказаних вище стандартів. За відсутності належної оцінки договору застави відповідно до вимог МСФЗ 9 або МСФЗ 17 ми не мали можливості отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо оцінки договору застави щодо зобов'язань пов'язаних сторін станом на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року, відповідних витрат у складі консолідованого звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за 2023 та за 2022 роки, відповідного ефекту на відстрочений податок на прибуток та на чисті активи, які належать учасникам, станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року. Однак через відсутність оцінки договору застави відповідно до стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та в подальшому розрахунку впливу на консолідовану фінансову звітність було неможливо кількісно визначити суму можливого коригування.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі "Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності" нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Групи відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", які стосуються нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Ми не надавали послуг Групі, крім послуг з обов'язкового аудиту, протягом періоду з 1 січня 2023 року до 31 грудня 2023 року.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 4 у консолідованій фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Групи суттєво вплинули вторгнення Російської Федерації в Україну та воєнні дії, що тривають, і невизначеність подальшого розвитку подій, включаючи інтенсивність або потенційні строки припинення цих дій. Як зазначено у Примітці 4, ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 4, свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф - звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" консолідована фінансова звітність Групи за Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 4 у консолідованій фінансовій звітності, на дату затвердження консолідованої фінансової звітності управлінський персонал Групи ще не склав консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 4, і планує скласти та подати консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту - це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі "Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю", ми визначили питання, яке описане нижче, ключовим питанням аудиту, про яке слід повідомити у нашому звіті.

Оцінка відновлення корисності (знецінення)
основних засобів

Як зазначено в Примітці 11, у зв'язку зі стабілізацією та адаптуванням використання рухомого складу Групи в умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України, очікуваним позитивним ефектом від:

- 1) економії в експлуатаційних витратах у 2024-2025 роках, яка досягається у тому числі за рахунок використання у ремонтних роботах деталей, вузлів та інших запасних частин, утворених від вибуття (демонтажу) вантажних вагонів;
- 2) зменшення ставки дисконтування майбутніх грошових потоків;

управлінський персонал Групи дійшов висновку, що станом на 31 грудня 2023 року наявні ознаки того, що збитку від зменшення корисності (знецінення) рухомого складу (а саме напіввагонів, вагонів-хоперів для транспортування окатишів та агломерату), визнаного станом на 31 грудня 2022 року, вже немає або він може зменшитися, а саме наявні свідчення, які вказують, що економічна ефективність рухомого складу поступово відновлюється порівняно з очікуваннями на кінець 2022 року.

Отже, управлінський персонал здійснив тест на економічне знецінення станом на 31 грудня 2023 року, використовуючи метод оцінки вартості рухомого складу при використанні. Група визнала загальне сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) основних засобів у 2023 році у сумі 1 175 473 тисячі гривень, в тому числі в складі прибутку (збитку) у сумі 328 699 тисяч гривень та в складі іншого сукупного доходу у сумі 846 774 тисячі гривень.

Ми зосередили свою увагу на цій області у зв'язку з її суттєвістю для консолідованої фінансової звітності, а також тому, що оцінка потребує суттєвих управлінських суджень та оцінок. У Примітці 11 наведено детальну інформацію та істотні судження, використані при оцінці відновлення корисності (знецінення) основних засобів.

Ми виконали наступні процедури:

- оцінили та перевірили ключові вхідні параметри, використані управлінським персоналом у процесі проведення оцінки відновлення корисності (знецінення) основних засобів, а саме:

- очікуваний строк корисного використання рухомого складу станом на дату оцінки;
- середньорічний дохід на один вагон, базуючись на теперішніх та історичних ринкових показниках за останні 5-6 років та його довгостроковий прогноз, враховуючи довоєнні показники доходу на один вагон та індекс цін виробників промислової продукції;
- правильність прогнозних даних щодо циклічності проведення ремонтів вантажних вагонів та вартості ремонтних робіт, базуючись на вибірковому тестуванні відповідних документів;
- розрахунок ставки дисконтування за допомогою залучення наших експертів з оцінки;
- відповідність робочого парку вагонів, включаючи простої та списання вагонів, базуючись на поступовому відновленні ринку перевезень та строках корисного використання вагонів;

- перевірили математичну точність та методологію розрахунків, використаних управлінським персоналом у процесі проведення оцінки відновлення корисності (знецінення) основних засобів;

- аналітично перерахували амортизацію основних засобів так ніби в попередньому році не було зафіксовано зменшення корисності основних засобів, яка в свою чергу впливає на правильність суми сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення);

- перевірили правильність розподілення суми сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) основних засобів між прибутком (збитком) в періоді та в складі іншого сукупного доходу;

- оцінили достатність та коректність відповідного розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності.

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає звіт про управління та консолідований звіт про управління (єдиний звіт) (але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи звіт про управління та консолідований звіт про управління (єдиний звіт).

У зв'язку з проведенням нами аудиту консолідованої фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із зазначеною вище іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в звіті про управління та консолідованому звіті про управління (єдиний звіт) за фінансовий рік, за який підготовлена консолідована фінансова звітність, відповідає консолідованій фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у звіті про управління та консолідованому звіті про управління (єдиний звіт) та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку, за винятком можливого впливу питання, описаного у розділі нашого звіту "Основа для думки із застереженням".

Відповідальність управлінського персоналу за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та вимог Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Групу або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Групи;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів - висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Група втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання консолідованої фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває консолідована фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання;
- отримуємо достатні прийнятні аудиторські докази щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або напрямків господарської діяльності у складі Групи для висловлення думки про консолідовану фінансову звітність. Ми відповідаємо за спрямування, нагляд та проведення аудиту Групи. Ми одноосібно відповідаємо за нашу аудиторську думку.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з особами, відповідальними за корпоративне управління, повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо особам, відповідальним за корпоративне управління, заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, - про заходи, вжиті для усунення загроз, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили особам, відповідальним за корпоративне управління, ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Незалежність

Ключовий партнер з аудиту та ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є незалежними від Компанії відповідно до Кодексу РМСЕБ та Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Компанії як підприємства, що становить суспільний інтерес, для обов'язкового аудиту рішенням Учасника Компанії 5 грудня 2019 року.

Наше призначення регулярно поновлювалося та востаннє було оновлено 9 листопада 2023 року рішенням Наглядової Ради. Загальна тривалість виконання аудиторського завдання без перерв з урахуванням продовження повноважень, які мали місце, та повторних призначень складає п'ять років.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, Вихованець Максим Володимирович.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

Вихованець Максим Володимирович

Ідентифікаційний код 21603903

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101814

м. Київ, Україна

7 червня 2024 року

ТОВ «Лемтранс»
Консолідований звіт про фінансовий стан

Усі суми наведені у тисячах гривень

	Прим.	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	11	5 980 135	5 423 522
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, непоточна	12	42 642	14 458
Відстрочені податкові активи	30	48 677	66 976
Інша непоточна дебіторська заборгованість	14	-	5 617
Інші необоротні активи		7 039	11 328
Загальна сума необоротних активів		6 078 493	5 521 901
Оборотні активи			
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, поточна	12	15 261	4 702
Запаси	13	237 790	173 813
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю, поточна	14	211 783	234 424
Інша поточна дебіторська заборгованість	14	2 427 023	2 011 109
Аванси видані та інші оборотні активи	14	197 861	270 053
Передплата з податку на прибуток, поточна		41 678	42 568
Поточні фінансові інвестиції		12	7 414
Грошові кошти та їх еквіваленти	15	1 237 814	1 250 341
Загальна сума оборотних активів за винятком необоротних активів або груп вибуття, класифікованих як утримувані для продажу		4 369 222	3 994 424
Необоротні активи, утримувані для продажу (або групи вибуття)		26 892	14 951
Загальна сума оборотних активів		4 396 114	4 009 375
Загальна сума активів		10 474 607	9 531 276
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Частки участі, що не забезпечують контролю		699 983	665 429
Довгострокові зобов'язання			
Позикові кошти та інші непоточні фінансові зобов'язання ¹	17	8 077 415	6 883 657
Відстрочені податкові зобов'язання	30	94 994	110 756
Загальна сума довгострокових зобов'язань		8 172 409	6 994 413
Поточні зобов'язання			
Інші поточні зобов'язання з оренди	16	247 551	278 429
Позикові кошти та інші поточні фінансові зобов'язання	17	89 862	191 541
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша поточна кредиторська заборгованість	18	311 396	271 965
Аванси отримані та інші поточні зобов'язання	18	660 647	885 296
Податок на прибуток до сплати		60 379	116 583
Поточні забезпечення	19	232 380	127 620
Загальна сума поточних зобов'язань за винятком зобов'язань, включених до груп вибуття, класифікованих як утримувані для продажу		1 602 215	1 871 434
Зобов'язання, включені до груп вибуття, класифікованих як утримувані для продажу		-	-
Загальна сума поточних зобов'язань		1 602 215	1 871 434
Загальна сума зобов'язань		9 774 624	8 865 847
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		10 474 607	9 531 276

Підписано та затверджено до випуску від імені керівництва 07 червня 2024 року:

Володимир Мезенцев, Генеральний директор

Руслан Какурін, Фінансовий директор

Оксана Романова, Головний бухгалтер

¹ Згідно зі статтею 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» учасник товариства має право вийти з товариства та одержати ринкову вартість своєї частки у статутному капіталі товариства. Оскільки товариство зобов'язане сплатити учаснику вартість його частки, якщо він скористається своїм правом виходу, і товариство не може запобігти цьому, то відповідно до визначень у МСБО 32 "Фінансові інструменти: подання" чисті активи товариства з обмеженою відповідальністю є фінансовим зобов'язанням, а не інструментом власного капіталу. Відповідно, для цілей консолідованої фінансової звітності ТОВ «Лемтранс» за МСФЗ його чисті активи є зобов'язанням, а не інструментом власного капіталу, та згідно з МСБО 32 класифікуються у фінансовій звітності як "Довгострокові зобов'язання" (Примітка 17, розділ а)).

	Прим.	2023 рік	2022 рік
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	7 452 096	9 045 123
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	(5 611 710)	(6 758 801)
Валовий прибуток		1 840 386	2 286 322
Інші операційні доходи	22	59 989	13 535
Витрати на збут	21	(1 467)	(1 063)
Загальні та адміністративні витрати	21	(294 101)	(393 936)
Інші операційні витрати	23	(34 587)	(34 036)
Інші прибутки (збитки)	24	136 234	(715 579)
Збитки від зменшення корисності фінансових активів	25	(873 977)	(236 821)
Прибуток від операційної діяльності		832 477	918 422
Інші доходи	26	217	20 871
Фінансові доходи ¹	28	119 561	887 367
Фінансові витрати ¹	29	(1 347 782)	(114 174)
Інші витрати	27	(52 722)	(565 795)
Частка в результатах асоційованих компаній та спільних підприємств		(360)	-
(Збиток) прибуток до оподаткування		(448 609)	1 146 691
Витрати з податку на прибуток	30	(153 610)	(142 334)
(Збиток) прибуток за рік²		(602 219)	1 004 357
(Збиток) прибуток, що належить:			
Власникам материнського підприємства		(681 237)	1 064 529
Часткам участі, що не забезпечують контролю		79 018	(60 172)

¹ Фінансові доходи та фінансові витрати включають суми переоцінки чистих активів, які належать учасникам Компанії (Примітки 28 та 29).

² Прибуток являє собою фінансовий результат з урахуванням сум переоцінки чистих активів, які належать учасникам Компанії. Зміну в чистих активах Групи від діяльності за рік (аналогічно чистому прибутку (збитку)) розкрито у Примітці 17, розділ а), виноска 1.

	Прим.	2023 рік	2022 рік
(Збиток) прибуток за рік		(602 219)	1 004 357
Інший сукупний дохід (сукупний збиток)			
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані до прибутку або збитку:</i>			
Сторнування збитку/(збиток) від зменшення корисності (знецінення) основних засобів	11	867 519	(1 349 189)
Податок на прибуток, що відноситься до компонентів іншого сукупного доходу		(156 153)	242 854
Інший сукупний дохід (сукупний збиток) за рік		711 366	(1 106 335)
Загальний сукупний дохід (сукупний збиток) за рік		109 147	(101 978)
Сукупний дохід (сукупний збиток), що належить:			
Власникам материнського підприємства		-	-
Часткам участі, що не забезпечують контролю		109 147	(101 978)

	Прим.	2023 рік	2022 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
(Збиток) прибуток за рік		(602 219)	1 004 357
Коригування для узгодження прибутку (збитку) на:			
Податок на прибуток	30	153 610	142 334
Фінансові витрати	29	1 347 782	114 174
Збиток від зменшення корисності дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	25	880 296	77 174
Знос основних засобів та амортизацію нематеріальних активів	21,23	556 194	633 111
Фінансову допомогу, яка не підлягає поверненню	10	49 465	330 000
Амортизацію активів з права користування	21,23	46 517	91 318
Неопераційні курсові різниці, чиста сума	26,27	3 040	51 574
Збиток від зменшення корисності дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, чиста сума	25	269	158 645
(Сторнування збитку)/збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та нематеріальних активів	21,24	(355 070)	1 218 684
Фінансові доходи	28	(119 561)	(887 367)
(Прибуток)/збиток від вибуття основних засобів, чиста сума	24	(96 312)	62 489
Прибуток від припинення визнання інших зобов'язань з оренди	16	(30 878)	-
Нереалізовані операційні курсові різниці, чиста сума		(11 720)	(164 112)
Збиток від відступлення права вимоги грошової заборгованості, чиста сума	27	-	163 350
Уцінка виробничих запасів та незавершеного виробництва до чистої вартості реалізації	24	-	111 169
Інші коригування для узгодження прибутку (збитку)		934	21 597
Грошові потоки від операційної діяльності до змін оборотного капіталу		1 822 347	3 128 497
Зміна оборотного капіталу:			
Зменшення (збільшення) запасів		24 741	16 075
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом		(36 855)	(18 257)
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за основною діяльністю		19 307	270 183
Зменшення (збільшення) іншої дебіторської заборгованості		(8 834)	831
Зменшення (збільшення) авансів виданих та інших оборотних активів		72 259	22 088
Збільшення (зменшення) кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншої кредиторської заборгованості		33 717	(129 184)
Збільшення (зменшення) авансів отриманих та інших поточних зобов'язань		(228 087)	624 653
Збільшення (зменшення) забезпечень		(15 813)	(24 414)
Грошові кошти, отримані від основної діяльності		1 682 782	3 890 472
Проценти отримані		110 890	77 089
Проценти сплачені		(8 577)	(24 270)
Податок на прибуток сплачений		(362 540)	(407 754)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		1 422 555	3 535 537
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		201 252	42 538
Погашені депозити		18 475	350 150
Надходження від вибуття інших інструментів капіталу		1 100	-
Придбання дочірніх підприємств та інших інструментів капіталу, за вирахуванням отриманих грошових коштів		-	(6 880)
Придбання нематеріальних активів		(213)	(236)
Розміщені депозити		(9 977)	(1 259)
Придбання основних засобів		(121 910)	(171 958)
Надання фінансової допомоги, що підлягає поверненню, чиста сума		(1 277 668)	(1 789 835)
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(1 188 941)	(1 577 480)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження/(погашення) фінансової допомоги, що підлягає поверненню, чиста сума		10 240	(1 838 070)
Надходження від позикових коштів	17	-	42 807
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню		(49 465)	(330 000)
Погашення позикових коштів	17	(72 354)	(100 266)
Дивіденди, виплачені неконтролюючим акціонерам		(74 593)	(104 973)
Погашення орендних зобов'язань	17	(75 050)	(139 584)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(261 222)	(2 470 086)

ТОВ «Лемтранс»**Консолідований звіт про рух грошових коштів, непрямий метод**

Усі суми наведені у тисячах гривень

	Прим.	2023 рік	2022 рік
Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів		(27 608)	(512 029)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду ¹		1 250 341	1 761 377
Вплив змін валютного курсу на залишок грошових коштів та їх еквівалентів ¹		15 081	993
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду¹		1 237 814	1 250 341

¹ Грошові кошти та їх еквіваленти включають суму оціночного резерву під кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів станом на початок та кінець року (Примітка 15); вплив змін валютного курсу на залишок грошових коштів та їх еквівалентів включає зміну резерву під кредитні збитки за звітний період 2023 року у сумі зменшення на 5 465 тис.грн (2022 рік: у сумі збільшення на 4 597 тис.грн).

ТОВ «Лемтранс»
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі
Усі суми наведені у тисячах гривень

	Належить учасникам ¹			Частки участі, що не забезпечують контролю	Всього
	Резерв переоцінки	Накопичена переоцінка за вирахуванням резерву переоцінки	Всього		
Залишок на 1 січня 2022 р.	2 282 893	(2 282 893)	-	872 229	872 229
Прибуток (збиток) за рік	-	1 064 529	1 064 529	(60 172)	1 004 357
Інший сукупний дохід (сукупний збиток) за рік, за вирахуванням податку на прибуток	(1 064 529)	-	(1 064 529)	(41 806)	(1 106 335)
Загальний сукупний дохід (сукупний збиток) за рік	(1 064 529)	1 064 529	-	(101 978)	(101 978)
Реалізований резерв переоцінки	(270 435)	270 435	-	-	-
Ефект консолідації	(1)	1	-	151	151
Дивіденди, виплачені неконтролюючим акціонерам	-	-	-	(104 973)	(104 973)
Залишок на 31 грудня 2022 р.	947 928	(947 928)	-	665 429	665 429
Прибуток (збиток) за рік	-	(681 237)	(681 237)	79 018	(602 219)
Інший сукупний дохід (сукупний збиток) за рік, за вирахуванням податку на прибуток	681 237	-	681 237	30 129	711 366
Загальний сукупний дохід (сукупний збиток) за рік	681 237	(681 237)	-	109 147	109 147
Реалізований резерв переоцінки	(96 925)	96 925	-	-	-
Ефект консолідації	-	-	-	-	-
Дивіденди, виплачені неконтролюючим акціонерам	-	-	-	(74 593)	(74 593)
Залишок на 31 грудня 2023 р.	1 532 240	(1 532 240)	-	699 983	699 983

¹ Інший сукупний дохід являє собою чистий результат від переоцінки основних засобів, що належить учасникам Компанії. Цей елемент зазвичай відображається у складі іншого сукупного доходу та в капіталі. Однак, оскільки Компанія зареєстрована у формі товариства з обмеженою відповідальністю та його власники мають можливість вимагати повернення інвестованих коштів і накопичених результатів, як зазначено в Примітці 4, така переоцінка збільшує зобов'язання перед учасниками. Це збільшення відображається як переоцінка чистих активів у складі прибутків і збитків і, таким чином, зменшує відповідний елемент капіталу. Отже, на початок і кінець року власний капітал, що належить учасникам, дорівнює нулю.

1 ТОВ «Лемтранс» та його діяльність

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності за 2023 фінансовий рік для Товариства з обмеженою відповідальністю «Лемтранс» (далі - ТОВ «Лемтранс» або Компанія) та його дочірніх підприємств (далі разом – Група).

ТОВ «Лемтранс» було засноване у формі товариства з обмеженою відповідальністю відповідно до законодавства України у жовтні 1999 року. Основними напрямками діяльності Групи є організація вантажних перевезень залізничним транспортом в Україні, організація перевезень вантажів у контейнерах, надання інших транспортно-експедиторських послуг, фінансова та операційна оренда залізничного рухомого складу та інших основних засобів, послуги з ремонту рухомого складу тощо.

Компанія знаходиться у володінні Lemtrans Limited зі штаб-квартирою у м. Лімасол, Кіпр (далі - «Материнське підприємство»). Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року Материнському підприємству належить 100% частка у статутному капіталі Компанії в розмірі 1 218 000 тисяч гривень. Кінцевим материнським підприємством є SCM Holdings Limited, Кіпр. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року кінцевим бенефіціарним власником Компанії та її дочірніх підприємств є пан Рінат Ахметов. Інформація про операції з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 10.

Нижче перелічені основні дочірні підприємства:

Назва	Ефективна частка володіння* станом на		Сегмент	Країна реєстрації
	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.		
Корпорація «Міжрегіональний промисловий союз»	100,0%	100,0%	Перевезення вантажів	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська транспортно-операторська компанія»	52,3%	52,3%	Перевезення вантажів	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська перевізницька компанія»	52,3%	52,3%	Перевезення вантажів	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Левада Карго»	100,0%	100,0%	Перевезення вантажів	Україна
Приватне акціонерне товариство «Лізингова компанія «Укртранслізинг»	52,3%	52,3%	Перевезення вантажів/ лізинг активів	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Молочная долина»	100,0%	100,0%	Контейнерні термінали	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Мостиська Балк Термінал»	100,0%	100,0%	Контейнерні термінали	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Донбаське промислово-транспортне підприємство»	100,0%	100,0%	Інша діяльність	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Керченський стрілочний завод»	52,3%	52,3%	Інша діяльність	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс Транзит»	100,0%	100,0%	Інша діяльність	Україна
Товариство з обмеженою відповідальністю «Локо-Інвест»	99,0%	99,0%	Інша діяльність	Україна

*ефективна частка володіння наведена з округленням до найближчої десятій частки відсотка.

Наприкінці 2020 року Група придбала 100% статутного капіталу Товариства з обмеженою відповідальністю «Контейнерний Термінал Фастів» та частку 70% Товариства з обмеженою відповідальністю «Мостиська Драї Порт» з метою будівництва залізничного логістичного центру. Придбані дочірні підприємства планувалося реалізувати упродовж 2021 року іншим компаніям, у тому числі компаніям під спільним контролем SCM, для оптимізації бізнес-структури в межах корпоративної реструктуризації. Але тривалі юридичні процедури, терміни виконання яких було продовжено через воєнний стан та пов'язані з цим обставини, призвели до збільшення терміну реалізації часток за межі одного року. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року частка Групи у статутних капіталах Товариства з обмеженою відповідальністю «Контейнерний Термінал Фастів» та Товариства з обмеженою відповідальністю «Мостиська Драї Порт» становить 50%.

Протягом травня 2023 року Група розпочала процедуру припинення діяльності дочірнього підприємства Товариства з обмеженою відповідальністю «Донбаське промислово-транспортне підприємство» у зв'язку зі збитковістю його господарської діяльності, основними причинами якої стали: (i) зниження обсягів виробництва та реалізації основним замовником на тлі повномасштабної війни та припинення діяльності виробничого підрозділу на сході України; (ii) втрата фізичного контролю над майном, що знаходиться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбуваються воєнні (бойові) дії. З липня 2023 року виробнича діяльність, пов'язана з будівництвом та ремонтом залізничних колій, повністю припинена; основні засоби та виробничі запаси, за наявності покупців, реалізуються; вживаються всі необхідні заходи щодо врегулювання дебіторської та кредиторської заборгованості дочірнього підприємства.

1 ТОВ «Лемтранс» та його діяльність (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 року в Групі працювало 974 особи (на 31 грудня 2022 року – 1 746 осіб).

Юридична адреса Компанії: вул. Антоновича 46-46А, Київ, 03150, Україна.

2 Умови, у яких працює Група

Українська економіка має риси, притаманні ринкам, що розвиваються, і на її розвиток значною мірою впливають фінансова та грошово-кредитна політики, прийняті урядом, а також розвиток правового, регуляторного та політичного середовища, яке швидко змінюється.

24 лютого 2022 року російські війська розпочали повномасштабне вторгнення на територію України, яке вплинуло на всі сфери життя та економіки України. Території Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської та частково Херсонської областей були окуповані на початку війни, але згодом звільнені. Станом на 31 грудня 2023 року Крим та більшість територій Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей залишаються під тимчасовою окупацією, і там тривають активні бойові дії.

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, Указом Президента України, в Україні введено воєнний стан з 24 лютого 2022 року, строк дії якого продовжено до 12 серпня 2024 року.

Мобілізація людей до Збройних Сил України (ЗСУ) продовжується, напружуючи ринок праці та впливаючи на компанії та галузі, які не мають підстав для бронювання своїх працівників. У 2023 році Російська Федерація продовжувала атакувати цивільну інфраструктуру, зокрема, з метою завдання шкоди об'єктам українських морських і дунайських портів що тимчасово знизило експортні можливості України. Незважаючи на ці події, з серпня 2023 року експорт морем було відновлено, разом з тим для транспортування сухопутним транспортом наприкінці 2023 року виникли додаткові складності, спричинені страйками польських перевізників, які блокували пункти пропуску на кордоні з Україною. Ситуація залишається напруженою, вона впливає не лише на українську, а й на міжнародну економіку, і її подальший вплив та тривалість важко передбачити та кількісно оцінити.

Незважаючи на війну, у 2023 році спостерігалось економічне зростання, так за даними Державної служби статистики України (Держстат) реальний ВВП зріс на 5,3% порівняно з попереднім роком (2022: скорочення на 28,8%).

Національний банк України (НБУ) дотримується політики відсоткових ставок відповідно до цільових показників інфляції. Рівень інфляції в Україні за 2023 рік склав 5,1% (2022: 26,6%) згідно зі статистикою, опублікованою Держстатом. Зростання інфляції у 2022 році змусило НБУ розпочати посилення монетарної політики та підвищити облікову ставку з 10% з 21 січня 2022 року до 25% з 03 червня 2022 року. Але суттєве сповільнення інфляції у 2023 року дало змогу НБУ розпочати цикл зниження облікової ставки: до 15% із 15 грудня 2023 року та до 13,5% із 26 квітня 2024 року.

Станом на 24 лютого 2022 року для забезпечення надійної та стабільної роботи фінансової системи країни на валютному ринку встановлено курс гривні на рівні 29,25 грн за долар США. З 21 липня 2022 року курс гривні було скориговано до 36,57 грн за 1 долар, а з 03 жовтня 2023 року НБУ запровадив режим керованої гнучкості обмінного курсу. За цього режиму офіційний курс визначатиметься на основі курсу за операціями на міжбанківському валютному ринку. Станом на дату цього звіту офіційний обмінний курс гривні щодо долара США, встановлений НБУ, становить 40,15 гривні за 1 долар США.

Щоб стримати зростання цін в Україні, а також утримати інфляцію під контролем, у 2022 році НБУ був змушений не лише зафіксувати курс долара, а й запровадити низку адміністративних обмежень, зокрема на валютні операції та рух капіталу, у тому числі обмеження на виплати відсотків і дивідендів за кордон в іноземній валюті. У червні 2023 року НБУ скасував частину валютних обмежень, у тому числі щодо перерахування коштів за кордон для обслуговування та погашення зовнішніх кредитів/позик, які забезпечені гарантією чи порукою міжнародної фінансової організації; надані за участю іноземного експортно-кредитного агентства чи іноземної держави через уповноважену нею установу або через іноземну юридичну особу, серед акціонерів яких є іноземна держава чи іноземний державний банк. Крім того, з 01 грудня 2023 року НБУ запровадив нові послаблення, які стосуються, зокрема, скасування лімітів для банків і небанківських фінансових установ на продаж іноземної валюти населенню та надання дозволу Експортно-кредитному агентству передавати кошти за кордон для відшкодування за договорами страхування/перестрахування. Запровадження низки пом'якшень щодо валютних обмежень продовжилось і після звітної дати з метою реалізації стратегії лібералізації валютного законодавства (Примітка 34).

Водночас з 01 серпня 2023 року скасовано деякі інші регуляторні послаблення, надані раніше урядом, зокрема частково скасовано мораторій на податкові перевірки (Примітка 31).

2 Умови, в яких працює Група (продовження)

Прибутковість до погашення («YtM») за українськими державними єврооблігаціями знизилася до 50,6% (для 5-річних інструментів станом на 31 грудня 2023 року) з 63,4% станом на 31 грудня 2022 року. Водночас внутрішні українські суверенні облігації у гривнях (терміном погашення 5 років) торгувалися з прибутковістю 18% станом на 31 грудня 2023 року (22% станом на 31 грудня 2022 року) згідно з даними НБУ.

З початком війни український бюджет відчуває значний дефіцит, який фінансується за рахунок національних і міжнародних запозичень, грантів, державних запозичень та інших коштів. Завдяки надходженню міжнародної допомоги валютні резерви станом на 31 липня 2023 року досягли нового рекорду в 41,7 млрд доларів США. Це найвищий рівень запасів за понад 30 років. В подальшому, після уповільнення міжнародної допомоги, відбулося зменшення валютних резервів України, які станом на 31 грудня 2023 року становили 40,5 млрд доларів США. Міжнародна підтримка вкрай важлива для здатності України продовжувати боротися з агресією, фінансувати дефіцит бюджету та поточні виплати боргів.

Попри складну ситуацію на ринку залізничних перевезень, а також те, що частина рухомого складу Групи на дату цієї консолідованої фінансової звітності залишається заблокованою через тимчасову окупацію деяких територій східних та південних регіонів України, Група не втрачає стійкості. Підприємства Групи працюють у посиленому режимі задля логістичної та економічної безпеки України, забезпечення постачання необхідної виробництвам сировини та збереження логістичних ланцюгів. Група дбає про захист і безпеку співробітників та інвестує в економіку України, розвиваючи інфраструктурні проекти.

Від початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України Група допомагає Збройним Силам України та територіальній обороні, підтримує мирне населення в країні. Група співпрацює із представниками місцевої влади, військовими адміністраціями, волонтерськими організаціями та закладами критичної інфраструктури.

Протягом періоду дії воєнного стану в Україні Група надала військовослужбовцям автотранспорт, квадрокоптери, термінали Starlink, бронезилети, генератори, пічки "буржуйки" тощо. Підтримка Групи полягала також і у перерахуванні коштів на спеціальний рахунок НБУ, сплаті логістичного тарифу на доставку гуманітарного вантажу для мирного населення та допомоги у доставці продуктів у деякі регіони країни. Крім основного напрямку - допомоги ЗСУ, Група активно реалізує інші соціальні ініціативи, зокрема, продовжує фінансування проекту Shakhtar Social, який спрямований на розвиток любительського дитячого футболу в Україні, а також з метою підтримки дітей-переселенців, які евакуювались на захід України.

Остаточний результат повномасштабної війни та її наслідки передбачити надзвичайно складно, проте очевидно, що вони матимуть вкрай негативний вплив на економіку України та бізнес Групи. Вплив збройної агресії Російської Федерації проти України на діяльність Групи розкрито у Примітці 4.

COVID-19. На початку травня 2023 року Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила, що COVID-19 більше не вважається глобальною надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я. З 01 липня 2023 року карантин, встановлений з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, було скасовано на всій території України.

Аудиторська фірма та винагорода за послуги з обов'язкового аудиту. ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" надало Компанії послуги з обов'язкового аудиту консолідованої та окремої фінансової звітності ТОВ «Лемтранс», підготовленої відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року. Вартість послуг з обов'язкового аудиту становить 92 тисячі доларів США, яка не включає можливі додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з наданням послуг, та ПДВ.

3 Управління капіталом

Мета Групи при управлінні капіталом полягає в забезпеченні здатності Групи продовжувати безперервно свою діяльність, щоб приносити прибуток учасникам та вигоди іншим зацікавленим сторонам.

Керівництво контролює капітал на основі співвідношення позикових і власних коштів. Це співвідношення розраховується як чиста сума боргу, поділена на загальну суму капіталу. Чиста заборгованість розраховується як загальна сума позикових коштів та інших фінансових зобов'язань за вирахуванням зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності та чистих активів, які належать учасникам, мінус грошові кошти та їх еквіваленти до зменшення корисності (знецінення). Капітал розраховується як чисті активи, які належать учасникам, плюс частки участі, що не забезпечують контролю, як показано у консолідованому звіті про фінансовий стан.

3 Управління капіталом (продовження)

У наведеній нижче таблиці показано коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Всього позикових коштів та інших фінансових зобов'язань (Примітка 17)	8 167 277	7 075 198
Мінус: чисті активи, які належать учасникам (Примітка 17)	(8 077 189)	(6 861 401)
Мінус: зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 17)	(33 104)	(97 438)
Мінус: ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 17)	(744)	(2 105)
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 15)	(1 237 814)	(1 250 341)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки (Примітка 15)	(6 890)	(12 355)
Чиста заборгованість	(1 188 464)	(1 148 442)
Чисті активи, які належать учасникам (Примітка 17)	8 077 189	6 861 401
Частки участі, що не забезпечують контролю (Примітка 9)	699 983	665 429
Всього капіталу	8 777 172	7 526 830
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	-	-

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року показник «Чиста заборгованість» Групи має від'ємне значення, що спричинене, насамперед, перевищенням залишку грошових коштів та їх еквівалентів над залишком позикових коштів.

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику

Основа підготовки інформації. Ця консолідована фінансова звітність (далі – фінансова звітність) підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості з коригуваннями на переоцінку основних засобів. Нижче розкрито суттєву інформацію про облікову політику, яка застосовувалась при підготовці цієї фінансової звітності. Ця облікова політика послідовно застосовувалась до всіх представлених у цій звітності періодів, якщо не зазначено інше.

Підготовка фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних важливих бухгалтерських оцінок. Вона також вимагає, щоб при застосуванні облікової політики Групи її керівництво застосовувало власні професійні судження. Сфери, що характеризуються високим рівнем оціночних суджень або складності, та сфери, щодо яких формуються припущення та розрахунки, мають суттєве значення для підготовки консолідованої фінансової звітності, описані у Примітці 5.

Відповідно до пункту 5 статті 12¹ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які повинні складати фінансову звітність за МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї фінансової звітності переклад таксономії UA XBRL МСФЗ 2023 року опубліковано на сайті Міністерства фінансів України, але Центр збору фінансової звітності ще не розпочав прийом річної звітності за 2023 рік. Керівництво Компанії планує підготувати звіт у форматі iXBRL та подати його в строки, встановлені законодавством.

Припущення про безперервність діяльності. Негативний вплив збройної агресії Російської Федерації проти України на діяльність Групи зумовлений, перш за все, руйнуванням найбільших металургійних комбінатів в Україні та міста Маріуполь, у якому вони розташовані; зупиненням діяльності морських портів у Чорноморсько-Азовському регіоні та переорієнтацією експортно-імпорتنих потоків на західні залізничні прикордонні переходи, що суттєво скоротило експортні можливості через наявні логістичні обмеження; зменшенням завантаження потужностей гірничодобувних підприємств; призупиненням програм будівництва і розвитку; скороченням виробництва інших численних підприємств внаслідок воєнних дій та руйнуванням наземної інфраструктури. Це призвело до падіння обсягу залізничних вантажних перевезень у всіх регіонах України більш ніж на 50% у 2022 році порівняно із 2021 роком, утворення профіциту рухомого складу та зниження ринкових ставок плати за використання напіввагонів. Протягом 2023 року спостерігалось часткове відновлення обсягів навантажень, пов'язане із пристосуванням промисловості до нових реалій та відкриттям портів Одеської області для промислових вантажів. Так у квітні-грудні 2023 року обсяги навантажень у напіввагони в Україні зросли більш ніж на 30% порівняно із відповідним періодом 2022 року. Середні ринкові ставки плати за використання напіввагонів протягом квітня-грудня 2023 року залишилися незмінними у порівнянні із середнім значенням за відповідний період 2022 року. При цьому, якщо порівнювати загальний дохід від організації перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах за 2023 рік з аналогічним показником 2022 року, спостерігається зменшення доходу на 16%, переважно за рахунок високих показників перших місяців 2022 року до початку повномасштабного вторгнення.

Керівництво Групи прагне активно контролювати та обмежувати негативний вплив повномасштабної війни на діяльність Групи за рахунок запровадження планів дій у позаштатних ситуаціях та прийняття оперативних рішень, які допомагають забезпечити стабільність у виробничих процесах та безперебійне надання послуг з

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

організації залізничних перевезень.

Група організовує залізничні вантажні перевезення майже по всій контрольованій території України та має активи, заблоковані на тимчасово окупованих територіях та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії, або на прилеглих до них територіях. Тимчасова втрата фізичного контролю над цими активами та бойові дії у місцях їх розташування стали головними чинниками зменшення корисності (знецінення) рухомого складу та інших активів у 2022 році, яке частково було сторноване протягом 2023 року, у зв'язку з відновленням доступу до рухомого складу на деяких територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії (Примітка 11).

Діяльність виробничих підрозділів Групи на сході України наразі повністю припинена. З метою забезпечення безпеки офісні працівники мають можливість працювати у дистанційному режимі, а робочий час виробничого персоналу додатково враховує обмеження, що діють у період воєнного стану.

В зазначених умовах Група приділяє особливу увагу здійсненню найбільш якісного надання логістичного сервісу та супутнього інформаційного забезпечення існуючим Клієнтам. У зв'язку із швидкоплинністю геополітичної та військової ситуації в Україні Групою налагоджено процес щодобового моніторингу оперативної ситуації на теренах залізничних перевезень, як на шляхах загального користування, так і на внутрішніх коліях підприємств-замовників послуг з організації перевезень вантажів, із фіксацією подій, наслідків, прогнозів усунення пошкоджень, аналізу загальних наслідків для залізничної інфраструктури і об'ємів перевезень вантажів. Для цього на постійній основі здійснюються комунікації із керівництвом та структурними підрозділами АТ «Укрзалізниця», підприємствами, державними установами та військовими адміністраціями.

Діяльність Групи на ринку залізничних перевезень вантажів в умовах війни все ще суттєво залежить від відновлення промисловості, відбудови пошкоджених об'єктів енергетичної інфраструктури, проєктів будівництва і розвитку; повноцінної роботи морських портів; збільшення пропускнуєї спроможності західних прикордонних переходів для нарощування обсягів міжнародних перевезень; відновлення руху залізничного транспорту в регіонах, які перебували в зонах ведення бойових дій; організації нових маршрутів вантажних перевезень; розвитку транспортної інфраструктури у вузьких місцях.

Попри війну Група продовжує інвестувати в економіку України, а саме в інфраструктурні та логістичні проєкти (термінальний та контейнерний бізнес), в підвищення ефективності та збільшення продуктивності вагоноремонтних потужностей.

Існує значна невизначеність щодо майбутнього розвитку військового вторгнення, його тривалості, короткострокового та довгострокового впливу на Групу, її персонал, операції, ліквідність та активи. Може бути кілька сценаріїв подальшого розвитку поточної ситуації з невизначеною ймовірністю та з різним ступенем впливу на Групу.

Керівництво оцінило здатність Групи продовжувати свою діяльність як безперервну діяльність та змоделювало базовий сценарій та прогноз грошових потоків на період до кінця червня 2025 року.

Базовий сценарій передбачає збереження контролю над виробничими активами, розташованими на контрольованій території України, та здійснення залізничних перевезень на рівні показників бізнес-плану Групи до кінця 2024 року. Протягом прогнозного періоду очікується щомісячне зменшення інвентарного парку напіввагонів на 0,5-1% у зв'язку із вибуттям активів через закінчення строків експлуатації. Ключовими суттєвими припущеннями в цьому сценарії є:

(i) відсутність подальшого значного просування російських військ на території України та подальшої ескалації військових дій, які можуть вплинути на активи Групи;

(ii) рухомий склад, який може тимчасово вивільнитися у зв'язку з масованими атаками на енергосистему України, використовується в перевезеннях інших вантажів;

(iii) прогноз доходу на один вантажний вагон суттєво не змінюється порівняно з аналогічним показником за 2023 рік;

(iv) запланований обсяг рухомого складу, задіяного у перевезеннях вантажів на перше півріччя 2024 року, в середньому складає близько 74% від загального власного (орендованого) парку Групи, який не враховує заблоковані вантажні вагони. Надалі обсяг поступово збільшується до 79% до кінця року, що перш за все відбувається за рахунок зменшення загальної кількості рухомого складу через закінчення строків експлуатації;

(v) прогнозується виконання капітальних ремонтів вантажних вагонів, які поступово накопичувались з березня 2022 року та були відстрочені через зменшення попиту на вантажні перевезення в умовах повномасштабної війни. Це призводить до додаткового фінансового навантаження на Групу, проте дозволяє підтримати необхідний рівень робочого парку вантажних вагонів і забезпечити майбутні доходи;

(vi) поточні зобов'язання Групи за договорами лізингу та оренди виконуються відповідно до діючих

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

домовленостей з лізингодавцями/орендодавцями та в межах діючого законодавства в умовах воєнного стану;

(vii) не планується залучення банківських позикових коштів з метою забезпечення операційних потреб Групи;

(viii) грошові потоки від діяльності сегменту Контейнерні перевезення та сегменту Контейнерні термінали враховуються до дати вибуття з периметра Групи (Примітка 34).

Цей сценарій дозволяє не мати розривів ліквідності в кожному з місяців. У разі потреби Група може розглядати можливість залучення позикових коштів для реалізації інвестиційних проєктів.

Керівництво Групи вважає, що скориговані грошові потоки, отримані від профільної діяльності, будуть достатніми для врегулювання будь-яких зобов'язань, що підлягають оплаті протягом наступних дванадцяти місяців. Виконані керівництвом оцінки грошових потоків на наступні дванадцять місяців залежать від низки припущень, на які впливає існуюча суттєва невизначеність щодо подальшої значної ескалації воєнних дій та їх тривалості, які можуть призвести до руйнування залізничної інфраструктури та втрати рухомого складу. Ця суттєва невизначеність може викликати значні сумніви щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність і, отже, в ході ведення своєї господарської діяльності Група може бути не в змозі реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання. Незважаючи на суттєву невизначеність щодо подальшої значної ескалації воєнних дій та їх тривалості, керівництво продовжує вживати заходів для мінімізації впливу на Групу, і тому вважає, що застосування припущення про безперервність діяльності Групи для складання цієї консолідованої фінансової звітності є доцільним.

Функціональна валюта і валюта подання. Функціональною валютою і валютою подання Групи є національна валюта України – українська гривня. Ця фінансова звітність представлена в українських гривнях і всі суми наведені з округленням до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

Перерахунок іноземної валюти. Операції, що деноміновані в іноземній валюті, обліковуються за обмінним курсом Національного банку України (НБУ), чинним на дату здійснення операції. Монетарні активи і зобов'язання в іноземній валюті перераховуються у гривні за офіційним обмінним курсом НБУ на звітну дату.

Нижче наведені основні курси обміну, застосовані для перерахунку сум в іноземних валютах:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
1 долар США	37,98	36,57
1 євро	42,21	38,95

Курсові різниці, які відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності, включаються до неопераційних курсових різниць. До таких статей належать заборгованості за кредитними договорами, договорами оренди, депозити з контрактним терміном погашення більш ніж три місяці тощо. Курсові різниці, за винятком тих, які відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності, включаються до операційних курсових різниць.

Об'єднання підприємств. Група застосовує метод придбання для обліку об'єднань компаній, крім компаній, придбаних у сторін під спільним контролем. Сума винагороди, сплаченої при придбанні дочірнього підприємства - це справедлива вартість переданих активів, зобов'язань, які ще не врегульовані перед колишніми власниками об'єкта придбання, та часток власного капіталу, наданих Групою в обмін на отриманий контроль над об'єктом придбання, але без урахування пов'язаних із придбанням витрат, таких як витрати на консультаційні, юридичні, оціночні та аналогічні професійні послуги. Витрати, пов'язані з операцією придбання, зазвичай, визнаються у складі прибутку або збитку.

Придбання дочірніх підприємств у сторін, що знаходяться під спільним контролем, обліковуються відповідно до методу балансової вартості у фінансовій звітності компанії-попередника.

Основні засоби. Залізничні вантажні вагони обліковуються за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого накопиченого зносу та подальших накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). Інші основні засоби обліковуються за первісною вартістю за мінусом накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення).

Первісна вартість об'єкту основних засобів включає витрати, безпосередньо пов'язані з його придбанням. Первісна вартість активів, створених власними силами, включає вартість матеріалів, прямі витрати на оплату праці та відповідну частину виробничих накладних витрат.

Зростання облікової вартості за рахунок переоцінки відноситься до іншого сукупного доходу, рух якого є складовою переоцінки чистих активів, що належать учасникам Компанії. При переоцінці основних засобів будь-яка накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з первісної вартості таких основних засобів, а чиста балансова вартість перераховується відповідно до результатів переоцінки. Визнаний в інших сукупних доходах резерв переоцінки частково переноситься до нерозподіленого прибутку, коли актив використовується Групою. Сума перенесеного резерву переоцінки дорівнює різниці між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості основних засобів, та амортизацією, що базується на первісній

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

вартості основних засобів. Під час вибуття переоціненого об'єкта основних засобів залишок резерву переоцінки, що стосується такого об'єкта, списується на нерозподілений прибуток.

Подальші витрати включаються в балансову вартість активу чи визнаються окремим активом у відповідних випадках, лише якщо існує ймовірність отримання Групою майбутніх економічних вигід, пов'язаних з цим активом, а його вартість можна достовірно оцінити. Визнання балансової вартості заміненого компонента припиняється. Усі інші витрати на ремонт та технічне обслуговування відносяться до операційних витрат протягом періоду, у якому вони фактично понесені.

Визнання основних засобів припиняється після їх вибуття або якщо використання активу, як очікується, не принесе майбутніх економічних вигід. Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень з їхньою балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку.

Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом з метою розподілу первісної вартості чи вартості переоцінки до їхньої оціночної ліквідаційної вартості протягом визначеного очікуваного строку корисного використання.

Група основних засобів	Строки корисного використання нових об'єктів у роках
Будівлі та споруди	5-60
Залізничні вантажні вагони	5-32
Машини та обладнання	5-30
Інші транспортні засоби	5-10
Інші основні засоби	2-15

Оціночна ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо Група має намір використовувати актив до кінця фізичного строку його використання, окрім залізничних вантажних вагонів. Оціночна ліквідаційна вартість активів та залишковий строк їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються перспективно станом на кінець кожного фінансового року.

Незавершені капітальні інвестиції. Об'єкти, які знаходяться в процесі незавершеного будівництва, капіталізуються як окремий елемент необоротних активів, відображаються за первісною вартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). При завершенні будівництва вартість об'єкта, за вирахуванням накопиченого збитку від знецінення, переноситься до відповідної групи основних засобів. Невстановлене обладнання є устаткуванням, придбаним Групою, але не введеним в експлуатацію, що відображається за первісною вартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). Знос на об'єкти незавершеного будівництва та нестановлене обладнання не нараховується до моменту їхньої готовності до запланованого використання.

Незавершені капітальні інвестиції включають передоплати за основні засоби, видані постачальникам.

Група як орендодавець. Якщо Група виступає орендодавцем в межах оренди, за якою, в основному, всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням, передаються орендарю, орендовані активи відображаються як **дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом**. Фінансові доходи від лізингу обліковуються у складі доходу від реалізації у складі прибутку чи збитку за звітний період.

Оціночний резерв під кредитні збитки визнається із використанням спрощеного підходу при очікуваних кредитних збитках за весь строк. Очікувані кредитні збитки визначаються так само, як і для інших фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю, та визнаються через оціночний резерв для списання чистої балансової вартості дебіторської заборгованості до приведеної вартості очікуваних грошових потоків, дискontованих за процентними ставками, які закладені у договорах фінансового лізингу. Грошові потоки, використані для визначення очікуваних кредитних збитків, відповідають грошовим потокам, використаним для оцінки дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом.

Оренда, за якою Група не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив, класифікується як **операційна оренда**. Група визнає орендні платежі від операційної оренди як дохід на прямолінійній основі.

Група як орендар. Актив з права користування. На дату початку оренди Група визнає актив з права користування за первісною вартістю. Після дати початку оренди Група оцінює актив з права користування, застосовуючи модель собівартості.

Амортизація активів з права користування розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який визначається наступним чином:

(i) якщо Група виступає лізингоодержувачем за договором лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності на базовий актив наприкінці строку лізингу, активи з права користування амортизуються протягом строку корисного використання базового активу або коротшого строку оренди, коли Група не є обґрунтовано впевненою в отриманні права власності на них до кінця строку лізингу. Строки корисного

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

використання наведені у таблиці:

	Строки корисного використання нових об'єктів у роках
Залізничні вантажні вагони	5-32
(ii) якщо Група виступає орендарем за договором оренди без права викупу активу та/або переходу права власності на актив наприкінці строку оренди, активи з права користування амортизуються протягом строку оренди з урахуванням можливих продовжень та дострокових припинень, який може відрізнятися від строку дії договору оренди. Строки оренди наведені у таблиці:	
	Строки оренди нових об'єктів у роках
Будівлі та споруди	1-5
Залізничні вантажні вагони	5
Машини та обладнання	4-5
Інші транспортні засоби	1-6

У консолідованому звіті про фінансовий стан Група включає активи з права користування у той самий рядок, у якому відповідні базові активи подавалися б, якби вони були власністю Групи.

Орендні зобов'язання. Зобов'язання за договором лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності на актив наприкінці строку лізингу, відповідно до якого, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з володінням та використанням, передаються Групі, Група обліковує як зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності. Коли Група виступає орендарем за договором оренди без права викупу активу та/або переходу права власності на актив наприкінці строку оренди, відповідно до якого, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з використанням, передаються Групі, зобов'язання за договором обліковуються як зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності.

Гарантійні або авансові платежі за останні періоди оренди Група поділяє за видами на ті, що повертаються орендодавцями в кінці оренди, якщо Група не порушила контрактних умов, і ті, що зараховуються як орендні платежі за останні місяці оренди. Платежі, що повертаються, Група класифікує як гарантійний депозит, що оцінюється за справедливою вартістю в момент первісного визнання з відповідною капіталізацією до складу активу з права користування різниці між справедливою вартістю та номінальною вартістю такого депозиту. Платежі, що зараховуються як останні платежі, є частиною орендних платежів і впливають на розрахунок орендного зобов'язання та активу з права користування в момент первісного визнання.

Продаж активів з подальшою (зворотною) орендою. Якщо Група (орендар-продавець) передає актив іншому суб'єкту господарювання (орендодавцеві-покупцеві) і знову орендує цей актив у орендодавця-покупця, то Група обліковує договір про передачу активу та договір оренди, застосовуючи оцінку того чи є передача активу продажем і чи задовольняються вимоги МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами».

Коли Група продає активи й одразу укладає угоду про фінансовий лізинг (оренду з правом викупу/переходом права власності) тих самих активів, то Група продовжує визнавати ці активи та визнає фінансове зобов'язання для будь-якої компенсації, отриманої від орендодавця-покупця. Таке фінансове зобов'язання обліковується за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та класифікується як *позикові кошти*.

Короткострокова оренда та оренда, за якою орендований актив є малоцінним. Група не застосовує принципи визнання та вимоги до обліку короткострокової оренди (строк оренди 12 місяців або менше) й оренди, за якою орендований актив є малоцінним. Група визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати за прямолінійним методом протягом строку оренди або протягом строку безпосереднього використання об'єкту в операційній діяльності у прибутку або збитку.

Податок на прибуток. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок. У цій фінансовій звітності податки на прибуток показані відповідно до вимог українського податкового законодавства, яке є чинним станом на звітну дату. Витрати з податку на прибуток відображаються у складі прибутку чи збитку, якщо тільки вони не мають бути відображені у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі капіталу.

Товарно-матеріальні запаси. Товарно-матеріальні запаси обліковуються за первісною вартістю або чистою вартістю реалізації залежно від того, яка з цих сум менша. Вартість товарно-матеріальних запасів визначається за методом ФІФО: «собівартість перших за часом надходжень запасів». Вартість незавершеного виробництва включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати.

Початкове визнання фінансових інструментів та основні терміни оцінки. Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, спочатку обліковуються за справедливою вартістю. Усі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс/мінус витрати,

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди.

Амортизована вартість — це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів — мінус будь-який оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Амортизована вартість короткострокових фінансових активів і фінансових зобов'язань з терміном погашення менше одного року дорівнює їх номінальній вартості за вирахуванням будь-яких очікуваних кредитних збитків.

Класифікація та подальша оцінка фінансових активів. Група класифікує свої фінансові активи у наступні категорії оцінки:

- за амортизованою вартістю, та
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Класифікація та подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від (i) бізнес-моделі Групи для управління відповідним портфелем активів та (ii) характеристик грошових потоків за активом. Група здійснює класифікацію та визначає категорії оцінки фінансових активів у момент їх початкового визнання.

Зменшення корисності (знецінення) фінансових активів – оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Група оцінює очікувані кредитні збитки (ОКЗ) для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Група оцінює очікувані кредитні збитки та визнає чисті збитки від зменшення корисності (знецінення) фінансових активів на кожну звітну дату.

Фінансові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю, та договірні активи відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан за вирахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Група застосовує триетапну модель обліку знецінення на основі змін кредитної якості з моменту первісного визнання: *Етап 1* – Активи, умови яких виконуються: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за 12-місячний період або до очікуваної дати погашення, якщо вона настає до закінчення 12 місяців; *Етап 2* – Фінансові активи, кредитний ризик яких істотно зріс: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк, та *Етап 3* – Кредитно-знецінені фінансові активи: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк. Фінансові активи цього етапу оцінюються на індивідуальній основі. ОКЗ за весь строк дії – це очікувані кредитні збитки від всіх можливих подій дефолтів протягом максимального контрактного періоду дії фінансового активу (періоду до очікуваної дати погашення), протягом якого Група вразлива до кредитного ризику.

Група застосовує спрощений підхід до дебіторської заборгованості за основною діяльністю, договірних активів та дебіторської заборгованості за орендою, який вимагає оцінювати оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за сумою, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк, що підлягають визнанню в момент первісного визнання такого активу.

Група застосовує різні підходи для аналізу очікуваних кредитних збитків, які виникають за фінансовими активами від пов'язаних сторін та інших клієнтів. Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків розраховується на основі середньої річної доходності до погашення корпоративних облігацій, скоригованої на безризикову ставку та очікуваний строк погашення.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків для всіх суттєвих дебіторів та пов'язаних сторін виконується на індивідуальній основі з урахуванням договірних умов, очікуваного строку погашення, внутрішньо оцінених кредитних ризиків (на основі історичних фінансових результатів та враховуючи зовнішній кредитний рейтинг, за наявності).

Для визначення значного підвищення кредитного ризику фінансового активу після первісного визнання та оцінки очікуваних кредитних збитків Група враховує всю обґрунтовану та підтверджену інформацію, актуальну та доступну без надмірних витрат і зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію та аналіз на основі попереднього досвіду Групи та поінформовану кредитну оцінку, в тому числі прогнозну інформацію. Група розглядає наявність дефолту фінансового активу, якщо малоімовірно, що позичальник здійснить платіж на користь Групи для виконання його кредитних зобов'язань повною мірою без подання Групою вимог на примусове стягнення, наприклад, за рахунок реалізації забезпечення (якщо таке утримується).

Станом на кожну звітну дату Група оцінює, чи є фінансовий актив кредитно-знеціненим. Фінансовий актив є кредитно-знеціненим, якщо відбулася одна чи більше подій, які мають негативний вплив на оціночні майбутні

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

грошові потоки від фінансового активу.

Припинення визнання фінансових активів. Група списує фінансові активи з балансу, коли (i) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (ii) Група передала, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (iii) Група не передала та не залишила, в основному, усі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Класифікація та подальша оцінка фінансових зобов'язань. Фінансові зобов'язання обліковуються у подальшому за амортизованою вартістю, крім: (i) фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток та (ii) договорів фінансової гарантії та зобов'язань із надання кредитів.

Позикові кошти. Позикові кошти спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операції, а надалі обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою. Кредиторська заборгованість спочатку визнається за справедливою вартістю, а надалі обліковується за амортизованою вартістю.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Визнання фінансових зобов'язань припиняється у разі їх погашення (тобто коли зобов'язання, вказане у договорі, виконується чи припиняється або закінчується строк його виконання).

Суттєва зміна (модифікація) умов наявного фінансового зобов'язання або його частини обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання. Умови вважаються суттєво відмінними у разі, якщо дисконтована поточна вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи будь-які сплачені комісійні за вирахуванням отриманих комісійних, які дисконтовані із використанням первісної ефективної процентної ставки, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої поточної вартості залишкових грошових потоків за початковим фінансовим зобов'язанням. Якщо різниця становить 10% або більше, наявне зобов'язання списується з балансу й визнається нове фінансове зобов'язання. Після виконання тесту 10%-різниці Група може також прийняти рішення про проведення якісної оцінки з метою припинення визнання.

Вбудовані похідні фінансові інструменти. Похідні інструменти, вбудовані в договори, відокремлюються від основних договорів і обліковуються окремо, якщо вони не є тісно пов'язаними з економічними характеристиками та ризиками основних договорів. Якщо платежі, що підлягають сплаті у гривнях, знаходяться у прямій залежності від зміни курсу іноземної валюти, тоді вбудований похідний інструмент вважається тісно пов'язаним з основним договором, і в цілях обліку такий договір вважається деномінованим у відповідній іноземній валюті. У такому разі, фінансові активи або фінансові зобов'язання переоцінюються на кожну звітну дату за відповідним курсом іноземної валюти.

Вбудований похідний інструмент в основному договорі оренди має тісний зв'язок із основним договором, якщо вбудований похідний інструмент є індексом, пов'язаним із інфляцією, на зразок прив'язки індексу орендних платежів до індексу споживчих цін або передбачає здійснення змінних орендних платежів на основі змінних ставок відсотка. Такий інструмент обліковується згідно з вимогами до обліку змінних орендних платежів.

Разом з тим, якщо залежність не є прямою, а містить якісь порогові значення, коридори, індексацію, лише за певних умов, то вбудований похідний інструмент не вважається тісно пов'язаним з основним договором. Група відокремлює його від договору й обліковує окремо за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо вплив є суттєвим.

Аванси (передоплати) видані. Аванси видані обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на покриття збитків від зменшення корисності (знецінення). Передоплата відноситься до категорії довгострокової, якщо товари чи послуги, за які надана передоплата, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплата стосується активу, який при початковому визнанні буде включений до категорії необоротних активів.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, депозити до запитання в банках та інші короткострокові високоліквідні інвестиції, первісний термін яких не перевищує трьох місяців. Грошові кошти, використання яких обмежене, виключаються зі складу грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Аванси отримані. Аванси отримані обліковуються у розмірі первісно одержаних сум.

Забезпечення. Забезпечення (резерви) визнаються, коли Група має теперішнє юридичне або конструктивне

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем впевненості. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, забезпечення оцінюються за приведеною вартістю витрат, що, як очікується, будуть потрібними для погашення зобов'язання, із використанням ставки до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризиків, пов'язаних із цим зобов'язанням. Збільшення забезпечення (резерву) з плином часу відноситься на процентні витрати.

Чисті активи, які належать учасникам. Учасники товариств з обмеженою відповідальністю мають право на відшкодування своїх часток у статутному капіталі цих товариств у грошовій формі. Сума відшкодування є змінною величиною, яка залежить від вартості чистих активів кожної Компанії Групи. Зобов'язання товариства з обмеженою відповідальністю з відшкодування часток учасникам у його статутному капіталі призводить до виникнення фінансового зобов'язання, сума якого дорівнює поточній вартості відшкодування, навіть якщо вказане зобов'язання залежить від наміру учасника реалізувати своє право. Визначати справедливу вартість зобов'язання перед учасниками недоцільно, оскільки невідомо, чи захочуть учасники вилучити свої частки з капіталу товариства з обмеженою відповідальністю і коли це може відбутись. Група оцінює зобов'язання, визнане як «Чисті активи, які належать учасникам», за балансовою вартістю чистих активів, що, на її думку, є найбільш доречним за поточних обставин. Це зобов'язання було віднесене до категорії довгострокових зобов'язань, оскільки Група має безумовне право відстрочити відшкодування часток учасників принаймні на дванадцять місяців після дати отримання заявки на відшкодування.

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у разі існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями.

Визнання доходів. Група визнає доходи від договорів із клієнтами, якщо (або коли) Група врегульовує зобов'язання до виконання за рахунок передачі обіцяного товару чи послуги клієнту, а клієнт отримує можливість розпоряджатися використанням активу та переважно всіма вигодами, які залишилися від активу. За кожним зобов'язанням до виконання Група визначає у момент укладання договору свою спроможність врегульовувати зобов'язання до виконання протягом періоду або в певний момент часу.

Для кожного зобов'язання до виконання, врегульованого протягом періоду, Група визнає доходи протягом такого періоду на основі оцінки прогресу в напрямку повного врегулювання такого зобов'язання до виконання пропорційно періоду надання послуг. Якщо зобов'язання до виконання не врегульоване протягом періоду, Група врегульовує зобов'язання до виконання у певний момент часу, у який клієнт отримує контроль над обіцяним активом.

У разі надання товарів або послуг клієнту із залученням іншої сторони, Група визначає, чи її обіцянка, по суті, є зобов'язанням до виконання для надання визначених товарів або послуг самостійно (виступає як принципал), або забезпечення надання цих товарів чи послуг іншою стороною (виступає як агент). У разі врегулювання Групою зобов'язання до виконання у ролі принципала, доходи визнаються за балансовою вартістю винагороди, на яку вона, як очікує, має право в обмін на передані визначені товари або послуги, а в ролі агента – Група визнає доходи в сумі комісійної винагороди, на яку вона, як очікує, має право в обмін на забезпечення надання визначених товарів або послуг іншою стороною.

Група не очікує укладання договорів, у яких період між передачею обіцяних товарів чи послуг покупцю й оплатою їх покупцем перевищує один рік. Як наслідок, Група не коригує ціни угод на вплив вартості грошей у часі.

i) Організація перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах та контейнерах

Доходи від цього виду діяльності визнаються для кожної заявки на організацію перевезень вантажів.

ii) Реалізація власної продукції та перепродаж товарів

Перепродаж товарів переважно включає залізничні вантажні вагони, запасні частини та вузли вагонів, іншу металопродукцію. Доходи від продажу цієї продукції та інших товарів визнаються у момент передачі ризиків та вигод від володіння товарами.

iii) Оренда залізничних вагонів та контейнерів

Платежі до отримання за операційною орендою визнаються як орендний дохід рівномірно протягом строку оренди.

iv) Процентні доходи за фінансовим лізингом

За фінансовим лізингом кожний лізинговий платіж розподіляється між фінансовим доходом та погашенням інвестиції з метою забезпечення постійної процентної ставки на суму залишку заборгованості за фінансовим лізингом. Процентні доходи визнаються у прибутку чи збитку протягом строку лізингу із використанням методу ефективної процентної ставки.

4 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

v) Інші послуги

Доходи від послуг з ремонту та транспортно-експедиторських послуг визнаються в тому обліковому періоді, у якому ці послуги були надані.

Податок на додану вартість. ПДВ, переважно, стягується за двома ставками: 20% стягуються з поставок товарів або послуг з місцем поставки на території України, включаючи поставки без оплати, та імпорту товарів в Україну (якщо такі поставки прямо не звільнені від ПДВ); 0% застосовуються до експорту товарів та супутніх послуг, а також до послуг з міжнародного перевезення.

ПДВ, який стосується продажів та закупівель, визнається у балансі згорнуто й показується як актив або зобов'язання в сумі, відображений у деклараціях з ПДВ. В інших випадках ПДВ відображається розгорнуто. У тих випадках, коли під зменшення корисності (знецінення) дебіторської заборгованості був створений резерв, збиток від зменшення корисності (знецінення) обліковується за валовою сумою заборгованості, включаючи ПДВ.

Аванси (передоплати) видані та аванси отримані показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснений шляхом постачання відповідних товарів або послуг.

Рух грошових коштів від інвестиційної та фінансової діяльності у звіті про рух грошових коштів не включає ПДВ, за винятком відшкодування вартості предмета оренди за договорами лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності.

Визнання витрат. Витрати обліковуються за методом нарахування. Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) переважно включає ціну закупівлі сировини, матеріалів, запасних частин, витрати на персонал, витрати на амортизацію основних засобів та активів з права користування, витрати на електроенергію, ремонти та інші відповідні витрати; вартість послуг із залізничних перевезень переважно включає тарифи до сплати залізницям за надання локомотивів та експлуатацію залізничної мережі.

Фінансові доходи. Фінансові доходи включають процентні доходи від банківських депозитів та поточних рахунків; ефект дисконтування фінансових активів, облікованих за амортизованою вартістю; прибутки, пов'язані з обліком позикових коштів, орендних зобов'язань та інших фінансових зобов'язань та інші фінансові доходи. Надходження грошових коштів, пов'язаних з процентними доходами, відображаються у консолідованому звіті про рух грошових коштів у складі потоків від операційної діяльності.

Фінансові витрати. Фінансові витрати включають процентні витрати за позиковими коштами, орендними зобов'язаннями та іншими фінансовими зобов'язаннями та збитки, пов'язані з обліком змін умов, припинення визнання тощо; збитки від первісного визнання фінансових активів та інші фінансові витрати. Виплати грошових коштів, пов'язаних з процентними витратами, відображаються у консолідованому звіті про рух грошових коштів у складі потоків від операційної діяльності.

Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню. Фінансова допомога компаніям під спільним контролем, яка не підлягає поверненню, обліковується у складі неопераційних витрат, за винятком випадків, коли така допомога перераховувалася компаніям, що займаються благодійною діяльністю. У цьому разі перераховані кошти визнаються у прибутку та збитку від операційної діяльності у складі інших операційних доходів та витрат.

Фінансова допомога, що підлягає поверненню (поворотна фінансова допомога). Поворотна фінансова допомога, надана Групою іншим компаніям, класифікується як притоки та відтік грошових коштів від інвестиційної діяльності у консолідованому звіті про рух грошових коштів. Поворотна фінансова допомога, отримана Групою від інших компаній, класифікується як притоки та відтік від фінансової діяльності у консолідованому звіті про рух грошових коштів та відображається у консолідованому звіті про фінансовий стан як небанківські позикові кошти. Надходження і виплати грошових коштів за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, відображаються у фінансовій звітності на нетто-основі, якщо оборот є швидким, а строки погашення короткими (до 3 місяців).

Операційні сегменти. Формат подання інформації про операційні сегменти відповідає формату внутрішньої звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень Групи. Органом, відповідальним за прийняття операційних рішень, який відповідає за розподіл ресурсів та оцінку результатів діяльності операційних сегментів, визначена Наглядова рада.

5 Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення

Група робить оцінки та припущення, які впливають на суми активів та зобов'язань, визнані у фінансовій звітності. Розрахунки та судження постійно оцінюються на основі попереднього досвіду керівництва та інших чинників, у тому числі на основі очікувань щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за наявних обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження/припущення, які найсуттєвіше

5 Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення (продовження)

впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Справедлива вартість основних засобів. Керівництво Групи щороку проводить аналіз для оцінки того факту, чи відрізняється суттєво балансова вартість рухомого складу від його справедливої вартості станом на кінець звітного періоду. Аналіз ґрунтується на цінових пропозиціях виробників вантажних вагонів, індексах цін, коливаннях валютних курсів після дати останньої переоцінки, рентабельності профільних напрямків діяльності та інших актуальних факторах. Якщо результати аналізу свідчать про те, що справедлива вартість об'єктів основних засобів суттєво відрізняється від їхньої балансової вартості, Група проводить додаткову переоцінку із залученням незалежних оцінювачів.

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування через економічні фактори. Станом на 31 грудня 2023 року Група сторнувала збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів, який було визнано через фактор економічного знецінення станом на 31 грудня 2022 року. Суттєві оцінки та судження керівництва Групи, пов'язані з визначенням вартості одиниці, що генерує грошові кошти, при використанні, розкриваються в Примітці 11 разом з чутливістю ключових припущень та зовнішніми/внутрішніми ознаками відсутності або зменшення збитку від зменшення корисності.

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії. Розмір суми втрат від зменшення корисності (знецінення) основних засобів станом на 31 грудня 2022 року було визначено за допомогою сценаріїв розвитку подій: керівництво застосувало професійні судження щодо очікуваного стану активів у разі повернення та можливої втрати майна з урахуванням впливу воєнних (бойових) дій станом на дату оцінки. Кожному сценарію було присвоєно ймовірність його виконання. Якщо професійні судження керівництва відрізнятимуться від фактичних обставин та подій у майбутньому, у консолідованій фінансовій звітності Групи може знадобитися відображення додаткового збитку від зменшення корисності (знецінення) у максимальній сумі або сторнування збитку буде віднесено на прибуток (Примітка 11). Оцінки, використані для визначення суми втрат від зменшення корисності (знецінення), зазнають впливу суттєвої невизначеності, спричиненої подіями в Україні (Примітка 2).

Визначення строку оренди. При визначенні строку оренди, коли Група є орендарем, керівництво враховує всі факти та обставини, які створюють економічні стимули для виконання опціону на продовження договору чи невиконання опціону на припинення договору оренди. Опціони на продовження (або періоди часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому разі, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде продовжено (або не буде припинено).

Для визначення строку оренди Група розділяє договори без права викупу/переходу права власності за видами орендованих активів.

Оренда залізничних вантажних вагонів та локомотивів. Договори оренди укладаються Групою для забезпечення гнучкості в кількості використовуваних вантажних вагонів залежно від попиту на ринку перевезень, а отже Група може як укладати нові договори для збільшення вагонного парку, так і не продовжувати чинні договори у разі недостатнього попиту. Таким чином, хоча пролонгація договорів і є ймовірною, у ній відсутня обґрунтована впевненість. Отже, для таких договорів строк оренди дорівнює договірному строку.

Оренда вагонних депо, офісних приміщень та інших активів. Зазвичай Група укладає довгострокові договори оренди важливих для діяльності Групи активів. Однак пролонгація договору відбувається лише за погодження нових умов, що можуть переглядатися при кожному продовженні, і не є певною. У минулому також були приклади, коли окремі договори не продовжувалися або укладалися нові договори зі зміною сфери застосування. Отже, для таких договорів Група використовує договірний строк для встановлення строку оренди при первісному визнанні.

Ставка залучення додаткових запозичень орендаря. Група для визначення ставки додаткових запозичень орендаря використовує процентні ставки вартості запозичень нефінансовим корпораціям або корпоративному сектору згідно з даними НБУ. Ця статистика наводиться лише за новими кредитами виданими у відповідному періоді та деталізується у розрізі видів валют і строків погашення.

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю. Станом на 31 грудня 2023 року резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за основною діяльністю та іншою дебіторською заборгованістю становив 972 940 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 92 658 тисяч гривень). Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року очікування щодо врегулювання дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості за окремими контрагентами не відповідали договірним угодам. Для визначення зменшення корисності (знецінення) керівництво застосувало професійні судження щодо очікуваних строків і сум погашення цієї заборгованості зазначеними контрагентами. Якщо професійні судження керівництва відрізнятимуться від фактичних платежів у майбутньому, у консолідованій фінансовій звітності Групи може знадобитися відображення додаткового

5 Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення (продовження)

знецінення дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості або сторнування знецінення буде віднесено на прибуток.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України продовжує змінюватись. Суперечливі положення тлумачаться по-різному. Керівництво вважає, що його тлумачення є доречним та обґрунтованим, проте не існує жодних гарантій того, що податкові органи його не оскаржать.

Операції з пов'язаними сторонами. У процесі звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження.

6 Застосування нових або змінених стандартів та інтерпретацій

Група прийняла до застосування такі нові і переглянуті стандарти і тлумачення, а також поправки до них, які набули чинності з 01 січня 2023 року:

- **Зміни МСБО 1 «Подання фінансової звітності» і Практичного керівництва 2 з МСФЗ:** розкриття інформації про облікову політику (опубліковані 12 лютого 2021 року та застосовуються до річних періодів, які починаються з 01 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 1 вимагають від організацій розкривати суттєву інформацію про облікову політику, а не основні положення облікової політики. Зміни містять визначення суттєвої інформації про облікову політику. У зміненому стандарті також уточнюється, що інформація про облікову політику вважається суттєвою, якщо без неї користувачі фінансової звітності не змогли би зрозуміти іншу суттєву інформацію, наведену у фінансовій звітності. У зміненому стандарті наведено ілюстративні приклади інформації про облікову політику, яка, ймовірно, вважатиметься суттєвою для фінансової звітності організації. Крім того, змінений МСБО 1 уточнює, що несуттєву інформацію про облікову політику розкривати не потрібно. Проте якщо вона розкривається, вона не повинна ускладнювати розуміння суттєвої інформації про облікову політику. На підтримку цих змін також були внесені зміни до Практичного керівництва 2 з МСФЗ «Формування суджень про суттєвість», де містяться рекомендації щодо застосування концепції суттєвості до розкриття інформації про облікову політику.

У результаті внесення цієї поправки Група оновила Примітку 4 з метою розкриття лише суттєвої інформації про облікову політику.

- **МСФЗ 17 "Договори страхування" (опублікований 18 травня 2017 року), включаючи зміну МСФЗ 17 (опубліковані 25 червня 2020 року), зміну МСФЗ 17: Перше застосування МСФЗ 17 та МСФЗ 9 – Порівняльна інформація (опубліковані 09 грудня 2021 року).** МСФЗ 17 замінює МСФЗ 4, який дозволяв організаціям застосовувати існуючу практику обліку договорів страхування. Згідно з моделлю оцінки МСФЗ 17, усі грошові потоки базуються на поточних припущеннях, а правила визнання доходу більш узгоджуються з МСФЗ 15, за винятком депозитних компонентів, а дохід не визнається на касовій основі. Деякі страхові контракти виключаються зі сфери дії МСФЗ 17 або обов'язково, або за вибором і обліковуються відповідно до інших стандартів.
- **Зміни МСБО 8: Визначення облікових оцінок** (опубліковані 12 лютого 2021 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються 01 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 8 уточнюють, як компанії повинні відрізнити зміни облікової політики від змін облікових оцінок.
- **Відстрочені податки, пов'язані з активами та зобов'язаннями, що виникають за однією операцією, – зміни МСБО 12** (опубліковані 07 травня 2021 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 12 стосуються обліку відстроченого податку за такими операціями, як оренда та зобов'язання з виведення активів з експлуатації.
- **Зміни МСБО 12: Міжнародна податкова реформа — Типові правила другого компоненту** (опубліковані 23 травня 2023 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2023 року або після цієї дати). Цю зміну було запроваджено у відповідь на заплановане впровадження типових правил другого компонента, опублікованих Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у результаті міжнародної податкової реформи. Змінами передбачено тимчасовий виняток із дотримання вимог щодо визнання та розкриття відстрочених податків відповідно до діючого або практично введеного в дію податкового законодавства, яким запроваджені типові правила другого компонента.

Зазначені нові і переглянуті стандарти і тлумачення, а також поправки до них не мали суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність, якщо інше не вказано вище.

7 Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче наведені опубліковані нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Групою у річних періодах, починаючи з 01 січня 2024 року та пізніших періодах. Група не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

- Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати).
- Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові - зміни МСБО 1 (опубліковані 23 січня 2020 року та 15 липня 2020 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – роз'яснення щодо класифікації довгострокових зобов'язань з ковенантами - зміни МСБО 1 (опубліковані 31 жовтня 2022 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Зобов'язання з оренди при продажу та зворотній оренді – зміни МСФЗ 16 (опубліковані 22 вересня 2022 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Угоди про фінансування постачальника – зміни до МСБО 7 та МСФЗ 7 (опубліковані 25 травня 2023 року і набувають чинності для річних періодів, що починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Відсутність можливості обміну – зміни до МСБО 21 - поправки вводять вимоги до оцінки того, коли одна валюта може бути обмінена на іншу валюту, а коли це неможливо (опубліковані 15 серпня 2023 року і набувають чинності для річних періодів, що починаються з 01 січня 2025 року або після цієї дати).
- Презентація та розкриття у фінансовій звітності – новий МСФЗ 18 (опубліковано 09 квітня 2024 року і набуває чинності для річних періодів, що починаються з 01 січня 2027 року (дострокове застосування допускається)).

Зазначені вище нові або переглянуті стандарти або інтерпретації, які вступили в силу для річних періодів, що починаються 01 січня 2024 року або після цієї дати, ймовірно не матимуть суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

8 Інформація за сегментами

Діяльність Групи аналізується на основі декількох основних бізнес-сегментів.

Перевезення вантажів:

- **Напіввагони та вагони-хопери для окатишів та агломерату (далі – обкотишовози)** - це надання послуг з організації перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах, інших транспортно-експедиторських послуг, операційної оренди вагонів клієнтам, послуг з ремонту рухомого складу та інші види діяльності, пов'язані з ключовими активами операційного сегменту.
- **Контейнерні перевезення** - це надання послуг з організації перевезень вантажів у контейнерах залізничним, автомобільним та морським транспортом, інших транспортно-експедиторських послуг, операційної оренди платформ та контейнерів клієнтам та інші види діяльності, пов'язані з ключовими активами операційного сегменту.
- **Криті вагони-хопери для зерна (далі – зерновози)** - це надання послуг з організації перевезень вантажів у зерновозах, інших транспортно-експедиторських послуг та інші види діяльності, пов'язані з ключовими активами операційного сегменту.

Лізинг активів – це надання послуг фінансового лізингу та операційної оренди.

Контейнерні термінали – це економічна діяльність дочірніх підприємств, яка ще не генерує доходи від основної діяльності, бо термінали знаходяться на стадії проектування та будівництва.

Інша діяльність – це надання послуг з будівництва та ремонту залізничних колій, а також інші види діяльності, які не увійшли до складу основних бізнес-сегментів.

Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, якою є Наглядова Рада, оцінює фінансові результати операційних сегментів на основі розрахунку скоригованого прибутку до вирахування відсотків, податків, зносу та амортизації (скоригований EBITDA). При обчисленні цього показника виключається сторнування збитку/(збиток) від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування, збиток від зменшення корисності іншої дебіторської заборгованості, фінансова допомога, спонсорські та добродійні внески, прибуток/(збиток) від вибуття основних засобів, вплив разових доходів та витрат операційних сегментів, а також прибутки/(збитки) від курсової різниці, крім курсових різниць, пов'язаних з переоцінкою оціночних резервів під кредитні збитки в іноземній валюті.

Географічні сегменти. Бізнес-сегменти Групи переважно працюють в Україні.

8 Інформація за сегментами (продовження)

2023 рік	Бізнес-сегменти						Всього
	Навігагони та обкотишо-вози	Контейнерні перевезення	Зерновози	Лізинг активів	Контейнерні термінали	Інша діяльність	
Виручка від зовнішніх клієнтів	6 943 391	347 211	89 310	3 246	138	68 800	7 452 096
Виручка від продажів іншим сегментам/іншій діяльності	12 129	286	-	12 114	4	504	-
Всього виручки сегменту та іншої діяльності	6 955 520	347 497	89 310	15 360	142	69 304	7 452 096
Операційні витрати до вирахування зносу, амортизації та інших коригувань включаючи:	(5 380 246)	(205 101)	(8 136)	33 580	(12 040)	(94 697)	(5 617 476)
Операційні курсові різниці, пов'язані з переоцінкою резервів під кредитні збитки	-	-	-	-	-	(51)	(51)
Визнання резерву під кредитні збитки від дебіторської заборгованості	(43 294)	(3 053)	(494)	(7 999)	(14)	(4 676)	(23 376)
Результат сегменту та іншої діяльності (скоригований EBITDA)	1 575 274	142 396	81 174	48 940	(11 898)	(25 393)	1 834 620

8 Інформація за сегментами (продовження)

У зв'язку зі зміною складу звітних сегментів далі подано інформацію за поточний період у попередньому форматі представлення:

Виручка та EBITDA

2023 рік	Бізнес-сегменти			Виключення	Всього
	Залізничні перевезення вантажів	Лізинг активів	Інша діяльність		
Виручка від зовнішніх клієнтів	7 380 050	3 246	68 800	-	7 452 096
Виручка від продажів іншим сегментам/іншій діяльності	106	12 114	504	(12 724)	-
Всього виручки сегменту та іншої діяльності	7 380 156	15 360	69 304	(12 724)	7 452 096
Операційні витрати до вирахування зносу, амортизації та інших коригувань, включаючи:	(5 554 211)	33 580	(94 697)	(2 148)	(5 617 476)
Операційні курсові різниці, пов'язані з переоцінкою резервів під кредитні збитки	-	-	(51)	-	(51)
Визнання резерву під кредитні збитки від дебіторської заборгованості	(7 558)	(7 999)	(4 676)	(3 143)	(23 376)
Результат сегменту та іншої діяльності (скоригований EBITDA)	1 825 945	48 940	(25 393)	(14 872)	1 834 620

2022 рік	Бізнес-сегменти			Виключення	Всього
	Залізничні перевезення вантажів	Лізинг активів	Інша діяльність		
Виручка від зовнішніх клієнтів	8 690 892	687	353 544	-	9 045 123
Виручка від продажів іншим сегментам/іншій діяльності	-	16 633	2 138	(18 771)	-
Всього виручки сегменту та іншої діяльності	8 690 892	17 320	355 682	(18 771)	9 045 123
Операційні витрати до вирахування зносу, амортизації та інших коригувань, включаючи:	(5 830 009)	(17 579)	(407 272)	5 588	(6 249 272)
Операційні курсові різниці, пов'язані з переоцінкою резервів під кредитні збитки	-	158 325	84	-	158 409
Визнання резерву під кредитні збитки від дебіторської заборгованості	(54 075)	(161 628)	(23 099)	2 983	(235 819)
Результат сегменту та іншої діяльності (скоригований EBITDA)	2 860 883	(259)	(51 590)	(13 183)	2 795 851

8 Інформація за сегментами (продовження)

Далі показано порівняння скоригованого EBITDA із сумами, показаними у фінансовій звітності за МСФЗ:

	2023 рік	2022 рік
Результат сегменту та іншої діяльності (скоригований EBITDA)	1 834 620	2 795 851
<i>Узгодження показників:</i>		
Фінансові витрати	(1 347 782)	(114 174)
Збиток від зменшення корисності іншої дебіторської заборгованості	(857 189)	-
Знос та амортизація	(602 711)	(724 429)
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	(49 465)	(330 000)
Спонсорські та добродійні внески	(16 902)	(23 477)
Неопераційні курсові різниці	(3 040)	(51 574)
Сторнування збитку/(збиток) від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та нематеріальних активів	355 070	(1 218 684)
Фінансові доходи	119 561	887 367
Прибуток/(збиток) від вибуття основних засобів	96 312	(62 489)
Операційні курсові різниці, крім прибутку/(збитку) від переоцінки резервів під кредитні збитки	23 277	111 343
Уцінка виробничих запасів та незавершеного виробництва до чистої вартості реалізації	-	(111 169)
Інші нерозподілені (витрати)/доходи, чиста сума	(360)	(11 874)
(Збиток) прибуток до оподаткування	(448 609)	1 146 691

Виручка від найбільших клієнтів

Виручка від реалізації основним клієнтам Групи, на кожного з яких припадає понад 10% від загальної виручки за поточний або в попередні роки, була такою:

	2023 рік	2022 рік
Компанії під спільним контролем SCM та інші пов'язані сторони (Перевезення вантажів, Лізинг активів, Інша діяльність)	6 674 920	7 784 352

9 Частки участі, що не забезпечують контролю

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року значна частка участі, що не забезпечує контролю, дочірнього підприємства Групи ПрАТ «Укртранслізинг» належить державі. Зведена інформація про частки участі, що не забезпечують контролю, у ПрАТ «Укртранслізинг» та його дочірніх підприємствах (далі - «Група «УТЛ»»), подана у таблиці далі.

У таблиці наведено інформацію про кожне підприємство Групи «УТЛ», у якому частки участі, що не забезпечують контролю, є суттєвими для Групи, а також інші частки участі, що не забезпечують контролю:

	Ефективна частка участі неkontролюючих акціонерів, %	Частка у сукупному доході (сукупному збитку) за рік	Ефект консолідації	Дивіденди, виплачені неkontролюючим акціонерам	Кумулятивна неkontрольована частка участі станом на кінець року
Станом на 31 грудня 2023 року та за 2023 фінансовий рік					
Приватне акціонерне товариство «Лізингова компанія «Укртранслізинг»	47,7	126 618	-	(74 593)	658 925
Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська перевізна компанія»	47,7	(17 328)	-	-	35 374
Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська транспортно-операторська компанія»	47,7	222	-	-	151 218
Товариство з обмеженою відповідальністю «Керченський стрілочний завод»	47,7	(213)	-	-	(145 561)
Інші	0,02	(152)	-	-	27
Всього		109 147	-	(74 593)	699 983
Станом на 31 грудня 2022 року та за 2022 фінансовий рік					
Приватне акціонерне товариство «Лізингова компанія «Укртранслізинг»	47,7	(69 797)	50 811	(104 973)	606 900
Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська перевізна компанія»	47,7	(32 244)	(38 089)	-	52 702
Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська транспортно-операторська компанія»	47,7	871	(12 571)	-	150 996
Товариство з обмеженою відповідальністю «Керченський стрілочний завод»	47,7	(714)	-	-	(145 348)
Інші	0,02	(94)	-	-	179
Всього		(101 978)	151	(104 973)	665 429

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року зведена фінансова інформація Групи «УТЛ» до виключення операцій з іншими дочірніми підприємствами Групи та залишків за такими операціями була такою:

Оборотні активи	Необоротні активи	Поточні зобов'язання	Довгострокові зобов'язання	Дохід від реалізації	Прибуток (збиток) за рік	Всього сукупний дохід (сукупний збиток) за рік	Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів
Станом на 31 грудня 2023 року та за 2023 фінансовий рік							
543 514	1 177 110	(270 400)	(4 712)	191 678	173 386	236 518	(35 375)
Станом на 31 грудня 2022 року та за 2022 фінансовий рік							
604 539	1 056 124	(292 309)	(3 029)	254 358	(125 974)	(229 099)	(49 319)

10 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами

Для цілей цієї фінансової звітності сторони вважаються пов'язаними, якщо одна з них має можливість контролювати іншу, знаходиться під спільним контролем або може мати суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових чи операційних рішень. Під час аналізу кожного випадку відносин, що можуть становити відносини між пов'язаними сторонами, звертається увага на суть цих відносин, а не лише на їхню юридичну форму.

Нижче показаний характер відносин з тими пов'язаними сторонами, з якими Група проводила значні операції або мала суттєві залишки за такими операціями. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

31 грудня 2023 р.				
Звіт про фінансовий стан	Материнське підприємство (Прим.1)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Активи з права користування	-	-	668	-
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	57 903	-	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	196 099	2 347 132	1 726
Поточні фінансові інвестиції	-	-	12	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	916 008	-
Чисті активи, які належать учасникам	(8 077 189)	-	-	-
Небанківські позикові кошти, включаючи фінансову допомогу, що підлягає поверненню	-	-	(10 240)	(25 640)
Орендні зобов'язання	-	-	(842)	-
Поточні забезпечення	(207 293)	-	-	-
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість	-	(3 027)	(874 211)	-

31 грудня 2022 р.				
Звіт про фінансовий стан	Материнське підприємство (Прим.1)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Активи з права користування	-	-	853	-
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	18 892	-	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	256 507	2 010 775	-
Поточні фінансові інвестиції	-	-	7 414	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	1 086 182	-
Чисті активи, які належать учасникам	(6 861 401)	-	-	-
Небанківські позикові кошти, включаючи фінансову допомогу, що підлягає поверненню	-	-	-	(25 640)
Орендні зобов'язання	-	-	(1 044)	-
Поточні забезпечення	(86 720)	-	-	-
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість	-	(1 671)	(903 142)	-

Фінансова допомога, що підлягає поверненню. У 2023 та 2022 роках Група надала та отримала від пов'язаних сторін безвідсоткову фінансову допомогу, деноміновану в гривні, що підлягає поверненню, з короткостроковими строками погашення. Грошові потоки, що були включені у консолідований звіт про рух грошових коштів, становили:

	Інвестиційна діяльність, надходження/ (відтік)	Фінансова діяльність, надходження/ (відтік)
2023 рік		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(1 278 118)	10 240
2022 рік		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(1 884 559)	(1 838 070)

10 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

У наведеній вище таблиці з розкриттям залишків по операціях з пов'язаними сторонами балансову вартість дебіторської заборгованості за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, включено до рядку «Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість» у наступних сумах:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	2 398 589	1 971 837

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2023 рік:

	2023 рік			
Звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток	Материнське підприємство (Прим.1)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Дохід від реалізації:	-	7 793	6 666 219	908
Включаючи організацію перевезень у власних (орендованих) вагонах	-	-	6 570 452	-
Інші послуги	-	1 606	71 793	908
Дохід від реалізації товарів	-	1 597	21 674	-
Дохід від оренди / суборенди	-	1 582	2 300	-
Процентні доходи за фінансовим лізингом	-	3 008	-	-
Інші операційні доходи / витрати та інші прибутки (збитки), чиста сума	-	273	37 808	995
Збиток від зменшення корисності фінансових активів	-	(16 513)	(836 705)	(546)
Фінансові доходи, пов'язані з орендними зобов'язаннями	-	-	6	-
Процентні доходи за банківськими депозитами та поточними рахунками	-	-	65 914	-
Уцінка чистих активів, класифікованих як фінансові зобов'язання	-	-	-	-
Закупки:	-	(31 934)	(217 047)	(19)
Включаючи придбання ТМЦ	-	-	(188 021)	(19)
Отримання послуг	-	(31 934)	(29 026)	-
Амортизація активів з права користування	-	-	(480)	-
Спонсорські та добродішні внески	-	-	(91)	-
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	-	(975)	(48 490)	-
Фінансові витрати, пов'язані з орендним зобов'язанням	-	-	(130)	-
Витрати від участі в капіталі	-	(360)	-	-
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	(120 573)	-	-	-
Дооцінка чистих активів, класифікованих як фінансові зобов'язання	(1 215 788)	-	-	-

10 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2022 рік:

	2022 рік			
Звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток	Материнське підприємство (Прим.1)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Дохід від реалізації:	-	65 950	7 714 529	3 873
Включаючи організацію перевезень у власних (орендованих) вагонах	-	-	7 400 213	123
Інші послуги	-	64 879	280 862	3 750
Дохід від реалізації товарів	-	-	8 083	-
Дохід від оренди / суборенди	-	1 071	25 371	-
Інші операційні доходи / витрати та інші прибутки (збитки), чиста сума	-	1 420	8 480	(17)
Збиток від зменшення корисності фінансових активів	-	(5 009)	(39 252)	(160)
Фінансові доходи, пов'язані з орендними зобов'язаннями	-	-	164	-
Процентні доходи за банківськими депозитами та поточними рахунками	-	-	58 806	-
Уцінка чистих активів, класифікованих як фінансові зобов'язання	788 073	-	-	-
Закупки:	-	(5 750)	(297 336)	(69)
Включаючи придбання ТМЦ	-	-	(246 180)	-
Отримання послуг	-	(5 747)	(51 146)	(44)
Короткострокову оренду	-	(3)	(10)	(25)
Амортизація активів з права користування	-	-	(524)	-
Спонсорські та добродійні внески	-	-	(167)	-
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	-	-	(330 000)	-
Фінансові витрати, пов'язані з орендним зобов'язанням	-	-	(169)	-
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	(86 720)	-	-	-
Дооцінка чистих активів, класифікованих як фінансові зобов'язання	-	-	-	-

Винагорода управлінському персоналу. У 2023 році винагорода провідного управлінського персоналу Групи складалась із поточної заробітної плати, премій, інших винагород та відповідних відрахувань до фондів соціального страхування у загальній сумі 88 640 тисяч гривень (у 2022 році – 183 111 тисяч гривень).

Закупівля основних засобів. Протягом 2023 року Група придбала у пов'язаних сторін основні засоби та інші необоротні активи балансовою вартістю 44 894 тисячі гривень (протягом 2022 року – 16 812 тисяч гривень).

Застави. Станом на 31 грудня 2023 року Група надала в заставу за банківськими позиками пов'язаних сторін, що розміщені у пов'язаному банку, основні засоби (напіввагони) балансовою вартістю 220 055 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року - 182 136 тисяч гривень). Зобов'язання Групи, як заставодавця, у разі звернення стягнення на предмет застави, обмежується вартістю переданих основних засобів. Загальна сума зобов'язань пов'язаних сторін складає в номінальній сумі 9 764 тисячі доларів США та 514 тисяч євро, що є еквівалентом 392 529 тисяч гривень станом на 31 грудня 2023 року та 9 772 тисячі доларів США та 503 тисячі євро, що є еквівалентом 376 964 тисяч гривень станом на 31 грудня 2022 року. В умовах повномасштабного вторгнення пов'язані сторони-позичальники дотримуються вимог кредитних договорів, не порушуючи строків погашення, відповідно, питання звернення стягнення на основні засоби Групи не розглядалось банком протягом звітного та порівняльного періодів, а також на дату випуску цієї фінансової звітності.

11 Основні засоби та активи з права користування

Основні засоби. Рух основних засобів був таким:

	Залізничні вантажні вагони	Інші транс- портні засоби	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Інші основні засоби	Незавер- шені капітальні інвестиції	Всього
Переоцінена або первісна вартість							
На 1 січня 2022 р.	11 041 528	236 602	162 857	282 969	133 897	122 985	11 980 838
Надходження	95 920	4 079	-	-	-	76 160	176 159
Переведення до іншої категорії	31 961	27 460	24	212	1 591	(61 248)	-
Переведення з/до категорії - активи з права користування	85 749	-	-	-	-	-	85 749
Вибуття	(1 035 305)	(292)	-	(207)	(24 044)	(22 707)	(1 082 555)
На 31 грудня 2022 р.	10 219 853	267 849	162 881	282 974	111 444	115 190	11 160 191
Надходження	2 504	6 171	-	-	-	119 313	127 988
Переведення до іншої категорії	38 712	13 854	1 108	8 507	2 562	(64 743)	-
Переведення з/до категорії - активи з права користування	-	-	-	-	-	-	-
Вибуття	(741 764)	(24 972)	(543)	(1 679)	(8 717)	(9 472)	(787 147)
На 31 грудня 2023 р.	9 519 305	262 902	163 446	289 802	105 289	160 288	10 501 032
Знос та знецінення							
На 1 січня 2022 р.	(2 986 374)	(62 995)	(155 992)	(172 600)	(87 602)	(14 078)	(3 479 641)
Амортизація	(592 985)	(19 976)	(274)	(5 703)	(12 624)	-	(631 562)
Переведення до іншої категорії	-	-	-	2	(2)	-	-
Переведення з/до категорії - активи з права користування	(2 700)	-	-	-	-	-	(2 700)
Збиток від зменшення корисності, визнаний у прибутку чи збитку	(1 109 303)	(23 571)	(122)	(76 728)	(7 696)	(1 194)	(1 218 614)
Збиток від зменшення корисності, визнаний у іншому сукупному доході	(1 349 189)	-	-	-	-	-	(1 349 189)
Вибуття	862 653	263	-	115	18 114	14 078	895 223
Інший рух	-	(836)	-	-	-	-	(836)
На 31 грудня 2022 р.	(5 177 898)	(107 115)	(156 388)	(254 914)	(89 810)	(1 194)	(5 787 319)
Амортизація	(523 835)	(17 339)	(273)	(5 083)	(8 234)	-	(554 764)
Сторнування збитку від зменшення корисності, визнаного у прибутку чи збитку	355 412	-	-	-	-	-	355 412
Сторнування збитку від зменшення корисності, визнаного у іншому сукупному доході	867 519	-	-	-	-	-	867 519
Збиток від зменшення корисності, визнаний у прибутку чи збитку	(16)	(326)	-	-	-	-	(342)
Вибуття	553 026	14 435	173	1 483	7 692	-	576 809
Інший рух	-	(72)	-	-	-	-	(72)
На 31 грудня 2023 р.	(3 925 792)	(110 417)	(156 488)	(258 514)	(90 352)	(1 194)	(4 542 757)
Залишкова вартість основних засобів							
На 31 грудня 2022 р.	5 041 955	160 734	6 493	28 060	21 634	113 996	5 372 872
На 31 грудня 2023 р.	5 593 513	152 485	6 958	31 288	14 937	159 094	5 958 275

11 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Активи з права користування. Рух активів з права користування був таким:

	Залізничні вантажні вагони	Інші транс- портні засоби	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Інші основні засоби	Незавер- шені капітальні інвестиції	Всього
Первісна вартість							
На 1 січня 2022 р.	681 678	1 995	105 674	12 537	-	-	801 884
Надходження	8 540	-	-	-	-	-	8 540
Переоцінка орендного зобов'язання	(38 008)	-	(3 866)	(803)	-	-	(42 677)
Переведення з/до категорії – основні засоби	(85 749)	-	-	-	-	-	(85 749)
Вибуття	(392 973)	(328)	(1 414)	-	-	-	(394 715)
На 31 грудня 2022 р.	173 488	1 667	100 394	11 734	-	-	287 283
Надходження	-	27 542	6	-	-	-	27 548
Переоцінка орендного зобов'язання	(2 460)	(17 919)	11 892	(1 276)	-	-	(9 763)
Переведення з/до категорії – основні засоби	-	-	-	-	-	-	-
Вибуття	(39 179)	(228)	-	-	-	-	(39 407)
На 31 грудня 2023 р.	131 849	11 062	112 292	10 458	-	-	265 661
Амортизація та знецінення							
На 1 січня 2022 р.	(455 195)	(1 084)	(58 671)	(5 196)	-	-	(520 146)
Амортизація	(66 979)	(252)	(21 343)	(2 754)	-	-	(91 328)
Переведення з/до категорії – основні засоби	2 700	-	-	-	-	-	2 700
Вибуття	371 448	214	479	-	-	-	372 141
На 31 грудня 2022 р.	(148 026)	(1 122)	(79 535)	(7 950)	-	-	(236 633)
Амортизація	(19 340)	(6 708)	(18 826)	(1 650)	-	-	(46 524)
Переведення з/до категорії основні засоби	-	-	-	-	-	-	-
Вибуття	39 163	193	-	-	-	-	39 356
На 31 грудня 2023 р.	(128 203)	(7 637)	(98 361)	(9 600)	-	-	(243 801)
Залишкова вартість активів з права користування							
На 31 грудня 2022 р.	25 462	545	20 859	3 784	-	-	50 650
На 31 грудня 2023 р.	3 646	3 425	13 931	858	-	-	21 860
Залишкова вартість основних засобів та активів з права користування							
На 31 грудня 2022 р.	5 067 417	161 279	27 352	31 844	21 634	113 996	5 423 522
На 31 грудня 2023 р.	5 597 159	155 910	20 889	32 146	14 937	159 094	5 980 135

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів.

2023 рік. В зв'язку зі стабілізацією та адаптуванням використання рухомого складу Групи в умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України, очікуваним позитивним ефектом від зниження експлуатаційних витрат у 2024-2025 роках та покращенням макроекономічних показників керівництво Групи дійшло висновку, що станом на 31 грудня 2023 року наявні ознаки того, що збитку від зменшення корисності (знецінення) рухомого складу, визнаного станом на 31 грудня 2022 року, вже немає або він може зменшитися, а саме наявні свідчення, які вказують, що економічна ефективність рухомого складу поступово відновлюється порівняно з очікуваннями на кінець 2022 року.

Отже Група зробила **оцінку вартості** рухомого складу (напіввагонів, вагонів-хоперів для транспортування окатишів та агломерату) **при використанні** станом на 31 грудня 2023 року, застосовуючи метод на основі теперішньої вартості оцінених майбутніх грошових потоків. Сума очікуваного відшкодування основних засобів станом на 31 грудня 2023 року перевищила балансову вартість рухомого складу, що призвело до

11 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

повного відновлення корисності знецінених активів. Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) було визнано у Собівартості та в Іншому сукупному доході у Звіті про сукупний дохід (Примітка 11 *Рух зменшення корисності (знецінення) основних засобів, визнаного через економічні фактори*).

Наступні *оцінки, судження та ключові припущення* були використані Групою при обчисленні вартості при використанні *станом на 31 грудня 2023 року*:

(i) прогноз майбутніх грошових потоків для одиниці, яка генерує грошові кошти, охоплює період часу, який дорівнює очікуваному строку корисного використання рухомого складу станом на дату оцінки;

(ii) оцінка грошових потоків базується на показниках річного бізнес-плану, затвердженого керівництвом Групи, а також на довгострокових прогнозах зміни середньорічного доходу на один вантажний вагон та зміни експлуатаційних витрат, що залежить від циклічності проведення ремонтів вантажних вагонів;

(iii) прогноз середньорічного доходу на один вантажний вагон враховує фактично досягнуті результати у 2023 році та базується на помірному підході, що у 2024 році середньорічний дохід на 1 вагон у доларовому еквіваленті несуттєво скоротиться на 6% та протримається на цьому рівні і протягом наступних двох років. Починаючи з 2027 року середньорічний дохід змінюється в прив'язці до зміни макропоказників: індексу цін виробників промислової продукції;

(iv) значна економія в експлуатаційних витратах річного бізнес-плану досягається за рахунок використання у ремонтних роботах деталей, вузлів та інших запасних частин, які утворюються від вибуття (демонтажу) власних вантажних вагонів Групи переважно через незадовільний технічний стан, який не підлягає відновленню, та/або закінчення строку експлуатації;

(v) операційні показники та витрати 2024-2025 років враховують прогнози щодо очікуваного прямування вантажних вагонів, які тимчасово не будуть використовуватись у залізничних перевезеннях, у відстій;

(vi) теперішня вартість майбутніх грошових потоків визначається з використанням середньозваженої вартості капіталу після оподаткування за ставкою 25,4% для грошового потоку, номінованого в доларах США. Порівняно з 2022 роком ставка дисконту зменшилась на 2 відсоткові пункти, але її рівень, як і у минулому році, знаходиться під впливом невизначеності та ризиків у зовнішньому середовищі на звітну дату. Війна в Україні значно вплинула на премію за ризик країни, за рахунок якої відбулося суттєве зростання показника середньозваженої вартості капіталу Групи порівняно з показниками до повномасштабного вторгнення.

Визначена вартість при використанні найбільш чутлива до зміни середньозваженої вартості капіталу та середньорічного доходу на один вантажний вагон:

якщо середньозважена вартість капіталу після оподаткування буде вищою на 1%, це призведе до часткового відновлення корисності рухомого складу — визнане сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) було би менше на 143 667 тисяч гривень;

якщо середньорічний дохід на один вантажний вагон буде нижчим на 5%, це також призведе до часткового відновлення корисності рухомого складу — визнане сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) було би менше на 400 855 тисяч гривень.

Прогнозні оцінки майбутніх грошових потоків станом на 31 грудня 2023 року базуються на обґрунтованих та прийнятних ключових припущеннях, які відображають найкращу оцінку комплексу економічних умов, що існуватимуть протягом решти строку корисного використання рухомого складу. Використані оцінки зазнають впливу суттєвої невизначеності, спричиненої подіями в Україні (Примітка 2 та 4), та в залежності від розвитку майбутніх подій вартість рухомого складу при використанні буде або збільшуватись, або наражатись на додаткове зменшення.

2022 рік. Станом на 31 грудня 2022 року за результатами оцінки вартості рухомого складу при використанні Група визнала збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів.

При обчисленні вартості при використанні *станом на 31 грудня 2022 року* Група використовувала наступні *оцінки, судження та ключові припущення*:

(i) прогноз майбутніх грошових потоків для одиниці, яка генерує грошові кошти, охоплює період часу, який дорівнює очікуваному строку корисного використання рухомого складу станом на дату оцінки;

(ii) оцінка грошових потоків базується на показниках річного бізнес-плану, затвердженого керівництвом Групи, а також на довгострокових прогнозах зміни середньорічного доходу на один вантажний вагон та зміни експлуатаційних витрат, що залежить від циклічності проведення ремонтів вантажних вагонів;

(iii) прогноз середньорічного доходу на один вантажний вагон враховує фактично досягнуті результати у 2022 році та базується на консервативному підході, що у 2023 році середньорічний дохід на 1 вагон у доларовому еквіваленті скоротиться на 25% та протримається на цьому рівні і протягом наступних двох років. У розрахунку прийнято припущення, що з 2026 року відбудеться підвищення середньорічного доходу

11 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

на один вантажний вагон на 20% порівняно із середнім доходом у попередньому році, яке обумовлене поступовим відновленням роботи підприємств та економіки. Починаючи з 2027 року середньорічний дохід змінюється в прив'язці до зміни макропоказників: індексу споживчих цін;

(iv) операційні показники та витрати 2023-2024 років коригуються внаслідок очікуваного прямування вантажних вагонів, які тимчасово не будуть використовуватись у залізничних перевезеннях, у відстій;

(v) теперішня вартість майбутніх грошових потоків визначається з використанням середньозваженої вартості капіталу після оподаткування за ставкою 27,6% для грошового потоку, номінованого в доларах США. Порівняно з 2021 роком ставка дисконту істотно змінилася через збільшення невизначеності та ризиків у зовнішньому середовищі на звітну дату. Війна в Україні значно вплинула на премію за ризик країни, за рахунок якої відбулося суттєве зростання показника середньозваженої вартості капіталу Групи станом на 31 грудня 2022 року.

Визначена вартість при використанні була найбільш чутлива до зміни середньозваженої вартості капіталу та середньорічного доходу на один вантажний вагон:

якщо середньозважена вартість капіталу після оподаткування була вищою на 1%, це призводило до додаткового зменшення корисності (знецінення) рухомого складу на суму 148 823 тисячі гривень (у тому числі на 94 972 тисячі зменшувався резерв переоцінки);

якщо середньорічний дохід на один вантажний вагон був вищим на 5%, це призводило до відновлення корисності рухомого складу у сумі 417 991 тисяча гривень (у тому числі до збільшення резерву переоцінки на 272 953 тисячі гривень в порівнянні з розрахунком, якби дохід на один вагон не змінювався).

Рух зменшення корисності (знецінення) основних засобів, визнаного через економічні фактори. Зменшення корисності (знецінення) залізничних вантажних вагонів обліковане таким чином:

	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано у складі іншого сукупного доходу	Всього
2023 рік			
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	328 699	846 774	1 175 473
2022 рік			
Збиток від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	(426 715)	(1 004 431)	(1 431 146)

Рух зменшення корисності (знецінення) основних засобів, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії. Протягом 2023 року не відбулося суттєвих змін, пов'язаних з основними засобами, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії, окрім часткового відновлення доступу до залізничних вантажних вагонів на деяких деокупованих територіях та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії. Відновлення фізичного контролю над цими активами призвело до сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), яке було визнано у інших прибутках (збитках) та в іншому сукупному доході:

	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано у складі іншого сукупного доходу	Всього
2023 рік			
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) основних засобів, чиста сума	26 371	20 745	47 116
2022 рік			
Збиток від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	(791 899)	(344 758)	(1 136 657)

Станом на 31 грудня 2023 року залишкова вартість основних засобів, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, становить 61 816 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року - 68 419 тисяч гривень).

Справедлива вартість основних засобів. Залізничні вантажні вагони були переоцінені до ринкової вартості станом на 31 грудня 2018 року. Оцінка була проведена незалежним оцінювачем.

11 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 року Група дійшла висновку, що проведення додаткової переоцінки в поточних умовах (Примітка 2) не є доцільним оскільки розрахована на звітну дату вартість рухомого складу при використанні суттєво не перевищила балансову вартість, яку б визначили, якби збиток від зменшення корисності (знецінення) не визнавали для активів в попередньому році. Станом на 31 грудня 2022 року Група також не проводила додаткової переоцінки через те, що можлива дооцінка за рахунок зростання вартості будівництва нових вантажних вагонів повністю нівелювалася економічним знеціненням рухомого складу.

Станом на 31 грудня 2023 року балансова вартість вагонів становила б 3 655 663 тисячі гривень, якби вантажні вагони обліковувалися за первісною вартістю мінус знос та зменшення корисності (знецінення) (на 31 грудня 2022 року – 3 842 201 тисячу гривень).

Основні засоби в заставі. Станом на 31 грудня 2023 року залізничні вантажні вагони балансовою вартістю 250 068 тисяч гривень були надані в заставу як забезпечення банківських позик Групи (Примітка 17) та пов'язаних сторін (Примітка 10) (станом на 31 грудня 2022 року - 213 127 тисяч гривень).

Передоплати за основні засоби. Незавершені капітальні інвестиції станом на 31 грудня 2023 року включали передоплати за основні засоби в сумі 60 809 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 56 654 тисячі гривень).

12 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом

Далі показані строки погашення загальної суми дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	457 633	628 370
1 - 5 років	49 880	17 229
Валові інвестиції у фінансовий лізинг	507 513	645 599
Незароблений майбутній фінансовий дохід за фінансовим лізингом	(7 741)	(2 920)
Валова балансова вартість	499 772	642 679
Резерв під очікувані кредитні збитки	(441 869)	(623 519)
Чисті інвестиції у фінансовий лізинг	57 903	19 160
Заборгованість з погашенням до 1 року	(15 261)	(4 702)
Заборгованість з погашенням після 1 року	42 642	14 458

Приведена вартість фінансового лізингу є такою:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	15 261	4 702
1 - 5 років	42 642	14 458
Чисті інвестиції у фінансовий лізинг	57 903	19 160

Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом переважно деномінована в гривні та індексується на зміни поточного обмінного курсу гривні до долара США.

Група застосовує спрощений підхід до створення резервів під очікувані кредитні збитки, передбачений МСФЗ 9, який дозволяє використання резерву під очікувані збитки за весь строк інструменту для всіх активів у категорії "Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом".

12 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (продовження)

У сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом відбулись такі зміни:

	2023 рік	2022 рік
Залишок на 1 січня	623 519	464 874
Фінансові активи, визнання яких припинене за період	-	(1)
Зміни оцінок та припущень	269	321
Курсові коливання	-	158 325
Всього збільшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	269	158 645
Списання за рахунок резерву	(181 919)	-
Залишок на 31 грудня	441 869	623 519

Знецінення дебіторської заборгованості ДП «Донецька залізниця». Наприкінці 2016 року Верховна Рада України встановила мораторій на звернення стягнення на активи АТ «Укрзалізниця» як правонаступника прав і зобов'язань Донецької залізниці до початку інвентаризації та експертної оцінки майна Донецької залізниці, розташованого на неконтрольованій території, на якій органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження. У 2017 році Верховний Суд України підтримав позицію АТ «Укрзалізниця» щодо відсутності підстав визнання АТ «Укрзалізниця» правонаступником зобов'язань Донецької залізниці до завершення процедури правонаступництва.

З огляду на ці обставини, керівництво дійшло висновку про тимчасову втрату своєї спроможності відшкодувати вказану дебіторську заборгованість від реорганізованого суб'єкта за рахунок застосування юридичних механізмів до припинення дії мораторію, внаслідок чого неврегульована сума була повністю знецінена. Станом на 31 грудня 2023 року резерв під кредитні збитки становив 441 280 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 623 199 тисяч гривень).

У червні 2020 року АТ «Укрзалізниця» було визнано правонаступником ДП «Донецька залізниця», в зв'язку з чим поновлено провадження у справі з відшкодування простроченої дебіторської заборгованості за договорами фінансового сублізингу, яке тривало до лютого 2023 року. Позовні вимоги Групи було задоволено частково, внаслідок чого Група припинила визнання окремих сум дебіторської заборгованості за договорами фінансового сублізингу (за якими не доведено дотримання строку позовної давності) та пов'язані з ними орендні зобов'язання (Примітка 16).

Станом на 31 грудня 2023 року сума прострочених лізингових платежів за договорами фінансового сублізингу становить 445 357 тисяч гривень до вирахування відстроченого процентного доходу у сумі 4 077 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року - 627 276 тисяч гривень, в тому числі відстрочений процентний дохід – 4 077 тисяч гривень).

Визначати справедливую вартість дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом Донецької залізниці станом на 31 грудня 2023 року недоцільно оскільки заборгованість є кредитно-знеціненим активом у результаті сукупності подій, що негативно впливають на оцінювані майбутні грошові потоки, строк погашення яких неможливо передбачити.

13 Запаси

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Виробничі запаси	229 347	160 400
Товари для перепродажу	7 278	7 281
Незавершене виробництво	1 165	6 132
Всього товарно-матеріальних запасів	237 790	173 813

14 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Дебіторська заборгованість за надані послуги з організації перевезень та експедиції вантажів	107 598	69 366
Дебіторська заборгованість за продану металеву продукцію та вагонні частини	75 531	82 618
Інша дебіторська заборгованість за основною діяльністю	60 864	111 388
Резерв під очікувані кредитні збитки	(32 210)	(28 948)
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю	211 783	234 424
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	3 315 080	2 037 412
Інша дебіторська заборгованість	52 673	43 024
Резерв під очікувані кредитні збитки	(940 730)	(63 710)
Всього іншої дебіторської заборгованості	2 427 023	2 016 726
Всього фінансової дебіторської заборгованості	2 638 806	2 251 150
Аванси видані	87 359	156 984
ПДВ до відшкодування та пов'язані суми	60 022	56 106
Витрати майбутніх періодів	47 057	54 381
Інша дебіторська заборгованість	3 423	2 582
Всього авансів виданих та інших оборотних активів	197 861	270 053
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	2 836 667	2 521 203
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша непоточна дебіторська заборгованість	-	5 617
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша поточна дебіторська заборгованість	2 836 667	2 515 586
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	2 836 667	2 521 203

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої фінансової дебіторської заборгованості Групи приблизно дорівнює її балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року частка валютної фінансової дебіторської заборгованості становить 1% (на 31 грудня 2022 року – менше 1%).

Група застосовує спрощений підхід до створення резервів під очікувані кредитні збитки, передбачений МСФЗ 9, до дебіторської заборгованості за основною діяльністю. Рівні очікуваних збитків ґрунтуються на середній річній доходності до погашення корпоративних облігацій українських компаній, скоригованій на безризикову ставку та очікуваний строк погашення. Якщо кредитний ризик дебітора значно змінюється після дати визнання відповідної дебіторської заборгованості, рівень очікуваних збитків переглядається з урахуванням індивідуальної оцінки кредитної якості клієнта та прогнозованої інформації. В результаті перегляду періоду до очікуваної дати погашення, що застосовується для визначення кредитного збитку, Група визнала додаткове зменшення корисності (знецінення) дебіторської заборгованості за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню та була надана пов'язаним сторонам (Примітка 10).

У таблиці далі пояснюються зміни в сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості з початку до закінчення річного періоду:

14 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

	2023 рік	2022 рік
Залишок на 1 січня	92 658	15 484
Нові інструменти, придбані або створені протягом періоду	124 721	416 426
Фінансові активи, визнання яких припинене за період	(123 820)	(367 935)
Зміни оцінок та припущень	879 446	28 599
Курсові коливання	(51)	84
Всього збільшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	880 296	77 174
Списання за рахунок резерву	(14)	-
Залишок на 31 грудня	972 940	92 658

На початку січня 2024 року Група повністю припинила визнання дебіторської заборгованості за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, у валовій балансовій сумі 3 061 392 тисячі гривень та одночасно визнала новий фінансовий актив у тому ж розмірі. В результаті погашення та надання фінансової допомоги, що підлягає поверненню, відбулось передавання фінансового активу між пов'язаними сторонами під спільним контролем однієї і тієї ж сторони. З огляду на переглянуті очікування щодо періоду погашення, що застосовується для визначення кредитного збитку від даної дебіторської заборгованості, загальні кредитні ризики станом на 31 грудня 2023 року були збільшені. Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків був розрахований як річна ставка середньої дохідності до погашення корпоративних облігацій пов'язаних компаній, скоригована на безризикову ставку. Станом на 31 грудня 2023 року резерв під очікувані кредитні збитки за цим інструментом становив 857 189 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 24 271 тисячу гривень).

Нижче представлено аналіз поточної фінансової дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості та резерву під очікувані кредитні збитки за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року:

	31 грудня 2023 р.				
	Річний рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість	Основа
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін – кредитно-знецінена	100%	247	(247)	-	Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю - кредитно -знецінена	82,3%-100%	6 095	(5 918)	177	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню – кредитно -знецінена	100%	37 603	(37 603)	-	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін – кредитно-знецінена	100%	1 398	(1 398)	-	
Інша дебіторська заборгованість – кредитно-знецінена	100%	21 910	(21 910)	-	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		67 253	(67 076)	177	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	18,5%-40,7%	139 311	(22 402)	116 909	Середня дохідність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	26,6%	98 340	(3 643)	94 697	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	28,0%	3 277 477	(878 888)	2 398 589	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	18,5%-28,0%	9 410	(480)	8 930	
Інша дебіторська заборгованість	26,6%	19 955	(451)	19 504	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		3 544 493	(905 864)	2 638 629	
Всього поточної фінансової дебіторської заборгованості		3 611 746	(972 940)	2 638 806	

14 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

31 грудня 2022 р.					
	Річний рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість	Основа
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін — кредитно-знецінена	100%	260	(260)	-	Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю - кредитно -знецінена	100%	4 361	(4 361)	-	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню — кредитно - знецінена	66,7%-100%	37 603	(20 356)	17 247	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін — кредитно-знецінена	100%	4 561	(4 561)	-	
Інша дебіторська заборгованість — кредитно-знецінена	100%	10 611	(10 611)	-	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		57 396	(40 149)	17 247	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	42,0%-52,3%	200 281	(19 959)	180 322	Середня доходність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	66,7%	58 470	(4 368)	54 102	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	45,9%	1 999 809	(27 972)	1 971 837	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	42,0%-45,9%	20 108	(210)	19 898	
Інша дебіторська заборгованість	-	2 127	-	2 127	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		2 280 795	(52 509)	2 228 286	
Всього поточної фінансової дебіторської заборгованості		2 338 191	(92 658)	2 245 533	

15 Грошові кошти та їх еквіваленти

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Банківські депозити строком до 3 місяців	907 396	905 117
Поточні рахунки	337 308	357 579
Резерв під очікувані кредитні збитки	(6 890)	(12 355)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	1 237 814	1 250 341

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року усі грошові кошти та їх еквіваленти не прострочені, їхня справедлива вартість приблизно дорівнює балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року 57% грошових коштів та їх еквівалентів було деноміновано у гривнях, 41% - у доларах США та 2% - у євро (на 31 грудня 2022 року - 59% було деноміновано у гривнях, 39% - у доларах США та 2% - у євро).

Значна частина грошових коштів та їх еквівалентів розміщена у пов'язаному банку (Примітка 10).

Далі подано аналіз грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Рейтинг за оцінкою рейтингової агенції Fitch Ratings:		
- «CCC-»	916 008	1 086 182
Рейтинг за оцінкою рейтингової агенції Moody's:		
- «Саа3» негативний	319 255	163 978
Без рейтингу	2 551	181
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	1 237 814	1 250 341

У таблиці далі пояснюються зміни в сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів з початку до закінчення річного періоду:

15 Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

	2023 рік	2022 рік
Залишок на 1 січня	12 355	7 758
Нові інструменти, придбані або створені протягом періоду	54 000	20 804
Фінансові активи, визнання яких припинене за період	(59 465)	(16 207)
Всього (зменшення)/збільшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	(5 465)	4 597
Залишок на 31 грудня	6 890	12 355

16 Інші зобов'язання з оренди

Строки погашення загальної суми інших зобов'язань з оренди є такими:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Заборгованість з погашенням до 1 року	247 551	278 429

Далі показані зміни в сумі інших зобов'язань з оренди за звітний період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	278 429	278 429
Зміна умов / припинення визнання	(30 878)	-
На 31 грудня	247 551	278 429

Інші зобов'язання з оренди деноміновані у гривнях та індексовані на зміну поточного обмінного курсу гривні до долара США з урахуванням встановленої максимальної межі для курсу долара США згідно договірних умов. Станом на 31 грудня 2023 року оцінка справедливої вартості зобов'язань є недоречною, оскільки терміни погашення зобов'язання неможливо передбачити. Зобов'язання, пов'язані з орендними платежами за активи, які передані в сублізинг «Донецькій залізниці» (Примітка 12).

17 Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Непоточні		
Чисті активи, які належать учасникам	8 077 189	6 861 401
Небанківські позикові кошти	-	4 716
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	226	17 540
	8 077 415	6 883 657
Поточні		
Небанківські позикові кошти	40 703	79 995
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	32 878	79 898
Банківські позикові кошти	15 537	29 543
ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності	744	2 105
	89 862	191 541
Всього класифіковано як чисті активи, які належать учасникам	8 077 189	6 861 401
Всього класифіковано як небанківські позикові кошти	40 703	84 711
Всього класифіковано як зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	33 104	97 438
Всього класифіковано як банківські позикові кошти	15 537	29 543
ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності	744	2 105
Всього позикових коштів та інших фінансових зобов'язань	8 167 277	7 075 198

17 Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання (продовження)

а) Чисті активи, які належать учасникам

Далі показано кумулятивне збільшення/(зменшення) чистих активів, які належать учасникам Компанії, протягом звітного періоду:

Кумулятивний приріст чистих активів				
	Сплачений капітал (аналогічно Зареєстрованому капіталу) ²	Резерв переоцінки (аналогічно Капіталу у дооцінках)	Накопичена переоцінка (аналогічно Нерозподіленому прибутку (непокриту збитку))	Всього чисті активи, які належать учасникам
Залишок на 1 січня 2022 р.	1 218 000	2 282 893	4 148 732	7 649 625
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії (аналогічно чистому прибутку, який належить учасникам Компанії) ¹	-	-	363 176	363 176
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії (аналогічно дивідендам учасникам)	-	-	(86 720)	(86 720)
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії (аналогічно Іншому сукупному збитку, який належить учасникам Компанії)	-	(1 064 529)	-	(1 064 529)
Всього переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії	-	(1 064 529)	276 456	(788 073)
Ефект консолідації	-	(1)	(150)	(151)
Реалізований резерв переоцінки	-	(270 435)	270 435	-
Залишок на 31 грудня 2022 р.	1 218 000	947 928	4 695 473	6 861 401
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії (аналогічно чистому прибутку, який належить учасникам Компанії) ¹	-	-	655 124	655 124
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії (аналогічно дивідендам учасникам)	-	-	(120 573)	(120 573)
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії (аналогічно Іншому сукупному доходу, який належить учасникам Компанії)	-	681 237	-	681 237
Всього переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії	-	681 237	534 551	1 215 788
Ефект консолідації	-	-	-	-
Реалізований резерв переоцінки	-	(96 925)	96 925	-
Залишок на 31 грудня 2023 р.	1 218 000	1 532 240	5 326 949	8 077 189

¹ У 2023 році сума переоцінки чистих активів, які належать учасникам, до вирахування дивідендів учасникам, класифікованих як витрати, дорівнює 655 124 тисячі гривень (2022 рік: 363 176 тисяч гривень). Прибуток, що належить неконтролюючим акціонерам, за 2023 рік становив 79 018 тисяч гривень (збиток за 2022 рік: 60 172 тисячі гривень). **Всього зміна в чистих активах від діяльності за 2023 рік (аналогічно чистому прибутку) – 734 142 тисячі гривень (2022 рік: 303 004 тисячі гривень).**

² У статті "Сплачений капітал (аналогічно Зареєстрованому капіталу)" наводиться сума статутного капіталу, яка формується відповідно до законодавства України.

17 Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання (продовження)

б) Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності

Далі показані строки погашення загальної суми зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності без ПДВ:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	33 775	83 046
1 – 5 років	326	20 424
	34 101	103 470
Майбутні фінансові витрати	(997)	(6 032)
Чисте зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	33 104	97 438
Заборгованість з погашенням до 1 року	(32 878)	(79 898)
Заборгованість з погашенням після 1 року	226	17 540

Приведена вартість майбутніх платежів за зобов'язанням з оренди без права викупу/переходу права власності є такою:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	32 878	79 898
1 – 5 років	226	17 540
Чисте зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	33 104	97 438

Далі показані зміни в сумі зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності за звітний період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	97 438	232 796
Нова оренда	27 548	7 927
Переоцінка	(17 489)	(42 677)
Погашення	(75 050)	(87 160)
Проценти нараховані	5 979	14 121
Проценти сплачені	(5 199)	(13 225)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	889	32 491
Припинення оренди	(965)	(36 266)
Припинення визнання зобов'язань з оренди, зумовлене зміною нарахованих орендних платежів	-	(10 626)
Інші зміни	(47)	57
На 31 грудня	33 104	97 438

в) Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності

Зміни в сумі зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності за звітний період є такими:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	-	51 508
Нова оренда	-	-
Погашення	-	(52 424)
Проценти нараховані	-	628
Проценти сплачені	-	(872)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	-	1 240
Зміна умов / припинення визнання	-	(80)
На 31 грудня	-	-

г) Небанківські позикові кошти

В попередніх роках Група продала залізничні вантажні вагони лізинговим компаніям і відразу уклала угоди про оренду з правом викупу/переходом права власності тих самих активів. Відповідно до вимог МСФЗ 15 та

17 Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання (продовження)

МСФЗ 9 операції з продажу вагонів та їх отриманням назад у оренду були обліковані у складі небанківських позикових коштів.

Строки погашення небанківських позикових коштів Групи є такими:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	40 703	79 995
1 – 5 років	-	4 716
Всього небанківських позикових коштів	40 703	84 711

Далі показані зміни суми небанківських позикових коштів протягом звітного періоду:

	Небанківські позикові кошти		Всього
	Фінансова допомога, що підлягає поверненню	Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	
На 1 січня 2022 р.	1 863 710	106 493	1 970 203
Отримання	-	4 496	4 496
Погашення	(1 838 070)	(84 671)	(1 922 741)
Проценти нараховані	-	11 137	11 137
Проценти сплачені	-	(8 530)	(8 530)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	-	31 828	31 828
Зміна умов / припинення визнання	-	(1 682)	(1 682)
На 31 грудня 2022 р.	25 640	59 071	84 711
Отримання	10 240	-	10 240
Погашення	-	(56 696)	(56 696)
Проценти нараховані	-	3 886	3 886
Проценти сплачені	-	(2 204)	(2 204)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	-	747	747
Зміна умов / припинення визнання	-	19	19
На 31 грудня 2023 р.	35 880	4 823	40 703

Короткострокова фінансова допомога, що підлягає поверненню, отримана від пов'язаних сторін (Примітка 10). Надходження і виплати грошових коштів за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, відображаються на нетто-основі.

д) Банківські позикові кошти

Строки погашення банківських позикових коштів Групи є такими:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	15 537	29 543

Далі показані зміни суми банківських позикових коштів за звітний період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	29 543	-
Отримання	-	38 311
Погашення	(15 658)	(15 595)
Проценти нараховані	1 232	1 568
Проценти сплачені	(1 174)	(1 643)
Курсові різниці	1 594	6 886
Зміна умов / припинення визнання	-	16
На 31 грудня	15 537	29 543

17 Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання (продовження)

е) Додаткова інформація

Активи, отримані Групою за договорами лізингу з правом викупу/переходом права власності, балансова вартість яких розкрита у Примітці 31, є активами з обмеженим використанням, оскільки в разі невиконання зобов'язань права на актив в оренді повертаються до орендодавця.

Позикові кошти та інші фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року деноміновані або індексовані в таких валютах:

	31 грудня 2023 р.			31 грудня 2022 р.		
	Гривні	Долари США	Євро	Гривні	Долари США	Євро
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	7 398	18 717	6 989	23 822	68 708	4 908
Небанківські позикові кошти	35 880	4 823	-	25 640	59 071	-
Банківські позикові кошти	-	-	15 537	-	-	29 543
Всього	43 278	23 540	22 526	49 462	127 779	34 451

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість позикових коштів Групи у гривнях, доларах США та євро приблизно дорівнює їхній балансовій вартості, оскільки вплив дисконтування є незначним. Справедлива вартість ґрунтується на грошових потоках, дисконтованих з використанням річної ставки дисконту 19% для гривні, 7% для долара США та 6% для євро (на 31 грудня 2022 року – 22% для гривні та 7% для долара США та євро), та відноситься до рівня 2 ієрархії справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року деякі небанківські позикові кошти Групи деноміновані у гривні та індексуються на зміни поточного обмінного курсу гривні до долара США протягом строку контракту. Механізм індексації є вбудованим похідним інструментом і передбачає принцип обмеження мінімальної суми: у разі підвищення курсу гривні (офіційний курс гривні до встановленої валюти в контракті буде меншим, ніж погоджений) індексаційне коригування (зменшення суми зобов'язання) обмежується сумою нарахованих процентів до сплати за цими зобов'язаннями. Внаслідок застосування цього принципу обмеження мінімальної суми, сума зобов'язання не може бути нижчою, ніж непогашена основна сума, визначена в гривнях при укладанні договору. У результаті цього ці зобов'язання по суті аналогічні зобов'язанням, деномінованим у доларах США. Відповідно, для цілей розкриття інформації про валютний ризик ці зобов'язання представлені як деноміновані у доларах США, а сума індексації (курсовий коефіцієнт) представлена у складі прибутків та збитків від курсової різниці у прибутку чи збитку. Принцип обмеження мінімальної суми був оцінений як додатковий вбудований похідний інструмент, але його вплив наразі вважається незначним.

18 Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	302 212	269 762
Заборгованість за придбані основні засоби	9 184	2 203
Всього фінансової кредиторської заборгованості	311 396	271 965
Аванси отримані	624 431	712 643
Податки до сплати, включаючи ПДВ	22 699	70 650
Заробітна плата та відповідні податки	11 559	99 228
Інша кредиторська заборгованість	1 958	2 775
Всього аванси отримані та інші поточні зобов'язання	660 647	885 296
Всього кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншої кредиторської заборгованості	972 043	1 157 261

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість фінансової кредиторської заборгованості Групи приблизно дорівнює її балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року 96% фінансової кредиторської заборгованості деноміновано у гривнях, частка в доларах США та євро становить 4% (на 31 грудня 2022 року – 98% у гривнях, частка в доларах США та євро становить 2%).

19 Поточні забезпечення

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Нарахування за невикористаними відпустками	25 087	40 900
Всього забезпечень та нарахованих зобов'язань за короткостроковими виплатами працівникам	25 087	40 900
Зобов'язання за нарахованими обов'язковими дивідендами, які належать учасникам Компанії	207 293	86 720
Всього забезпечень та нарахованих зобов'язань	232 380	127 620

Обов'язкові дивіденди. Компанія має зобов'язання здійснювати виплати учасникам, як відсоток від прибутку, за результатами звітного року. Але внаслідок введення валютних обмежень (Примітки 2 та 34), викликаних збройною агресією з боку Російської Федерації, перерахування нерезиденту дивідендів в іноземній валюті було тимчасово унеможливлене.

Далі показані зміни в сумі зобов'язання за нарахованими обов'язковими дивідендами, які належать учасникам Компанії, за період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	86 720	-
Нараховано	120 573	86 720
На 31 грудня	207 293	86 720

20 Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Аналіз доходу від реалізації за категоріями:

	2023 рік	2022 рік
- Організація перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах	6 952 750	8 265 968
- Організація перевезень вантажів у контейнерах залізничним, автомобільним та морським транспортом	335 345	250 635
- Будівництво та ремонт залізничних колій	57 088	303 968
- Реалізація вантажних вагонів, запасних частин та вузлів вагонів, іншої металопродукції	21 675	9 236
- Послуги з ремонту рухомого складу	3 964	31 059
- Інші товари	4 565	-
- Інші послуги	13 782	46 405
Всього дохід від договорів з клієнтами	7 389 169	8 907 271
Дохід від оренди/суборенди	59 918	137 501
Процентні доходи за фінансовим лізингом	3 009	351
Всього дохід від реалізації	7 452 096	9 045 123

Момент визнання доходу від договорів з клієнтами наведено далі:

	2023 рік	2022 рік
У певний момент часу	43 986	86 700
Протягом періоду	7 345 183	8 820 571
Всього дохід від договорів з клієнтами	7 389 169	8 907 271

Група визнала такі зобов'язання за договорами з клієнтами:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Зобов'язання за договорами з клієнтами - аванси отримані за організацію перевезень вантажів та послуги експедиції вантажів	608 813	675 760
Зобов'язання за договорами з клієнтами - аванси отримані за інші послуги та товари	14 629	36 300
Всього короткострокових зобов'язань за договорами з клієнтами	623 442	712 060

21 Види витрат

	2023 рік	2022 рік
Послуги залізничного перевезення вантажів	4 790 435	4 830 397
Знос основних засобів та амортизація нематеріальних активів	554 409	632 299
Витрати, пов'язані з персоналом, у тому числі податки на заробітну плату	376 033	643 101
(Сторнування збитку)/збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів	(328 699)	426 715
Матеріали	149 432	216 352
Ремонти	145 940	110 911
Амортизація активів з права користування	46 229	89 058
Короткострокова оренда	30 626	42 159
Енергетичні матеріали, включаючи газ, електроенергію та паливо	26 013	37 469
Собівартість товарів для перепродажу	25 760	8 631
Послуги та інші витрати	91 100	116 708
Всього операційних витрат	5 907 278	7 153 800
Включені до таких категорій:		
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5 611 710	6 758 801
- загальні та адміністративні витрати	294 101	393 936
- витрати на збут	1 467	1 063
Всього операційних витрат	5 907 278	7 153 800

Матеріали складаються переважно з вузлів та деталей вантажних вагонів, сталевих листів, запасних частин для ремонту рухомого складу, матеріалів для будівництва та ремонту залізничних колій.

22 Інші операційні доходи

	2023 рік	2022 рік
Прибуток від припинення визнання інших зобов'язань з оренди	30 878	-
Штрафи, пені, відшкодування збитків та судових витрат	15 217	1 566
Прибуток від реалізації товарно-матеріальних запасів, чиста сума	4 704	11 823
Інші операційні доходи	9 190	146
Всього інших операційних доходів	59 989	13 535

23 Інші операційні витрати

	2023 рік	2022 рік
Спонсорські та добродійні внески	16 902	23 477
Невідшкодовуваний ПДВ, чиста сума	10 934	5 284
Знос основних засобів та амортизація нематеріальних активів	1 785	812
Штрафи та пені визнані	1 622	351
Амортизація активів з права користування	288	2 260
Інші операційні витрати	3 056	1 852
Всього інших операційних витрат	34 587	34 036

24 Інші прибутки (збитки)

	2023 рік	2022 рік
Зменшення корисності нефінансових активів		
(Збиток)/сторнування збитку від зменшення корисності нефінансових активів, чиста сума	(10 722)	44
Сторнування збитку ¹ /(збиток) ² від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та нематеріальних активів	26 371	(791 969)
Операційні курсові різниці		
Збиток від курсової різниці за кредиторською заборгованістю за основною діяльністю та іншою кредиторською заборгованістю, чиста сума	(649)	(1 195)
Прибуток від курсової різниці за грошовими коштами та їх еквівалентами, чиста сума	20 722	111 757
Прибуток від курсової різниці за дебіторською заборгованістю за фінансовим лізингом, чиста сума	2 158	158 533
Прибуток від курсової різниці за дебіторською заборгованістю за основною діяльністю та іншою дебіторською заборгованістю, чиста сума	995	657
Інші прибутки (збитки)		
Прибуток/(збиток) від вибуття основних засобів, чиста сума	96 312	(62 489)
Уцінка виробничих запасів та незавершеного виробництва до чистої вартості реалізації ²	-	(111 169)
Інші прибутки/(збитки), чиста сума	1 047	(19 748)
Всього інших прибутків/(збитків)	136 234	(715 579)

¹Сторнування збитку від зменшення вартості активів, які знаходились на деокупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії, та доступ до яких було відновлено протягом 2023 року.

²Збиток від зменшення вартості активів, які знаходяться на тимчасово окупованій території України, деокупованій території та території, де ведуться активні воєнні (бойові) дії, до очікуваної вартості відшкодування (Примітка 11) або очікуваної чистої вартості реалізації.

25 Зменшення корисності фінансових активів

	2023 рік	2022 рік
Збиток від зменшення корисності дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	(880 296)	(77 174)
Збиток від зменшення корисності дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, чиста сума	(269)	(158 645)
Сторнування збитку/(збиток) від зменшення корисності фінансових інвестицій та грошових еквівалентів, чиста сума	6 588	(1 002)
Всього збитків від зменшення корисності фінансових активів	(873 977)	(236 821)

26 Інші доходи

	2023 рік	2022 рік
Прибуток від курсової різниці за іншою неопераційною діяльністю, чиста сума	217	1 402
Прибуток від курсової різниці за фінансовими інвестиціями, чиста сума	-	19 469
Всього інших доходів	217	20 871

27 Інші витрати

	2023 рік	2022 рік
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	49 465	330 000
Збиток від курсової різниці за позиковими коштами та іншими фінансовими зобов'язаннями, чиста сума	3 230	72 445
Збиток від курсової різниці за фінансовими інвестиціями, чиста сума	27	-
Збиток від відступлення права вимоги грошової заборгованості, чиста сума ¹	-	163 350
Всього інших витрат	52 722	565 795

¹Збиток від відступлення права вимоги грошової заборгованості за наданою поворотною фінансовою допомогою непов'язаній стороні, що втратила контроль над активами, які знаходяться на тимчасово непідконтрольній території України.

28 Фінансові доходи

	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи за банківськими депозитами	85 668	57 654
Процентні доходи за поточними рахунками	24 953	15 314
Прибуток від зміни умов/припинення визнання позикових коштів та інших фінансових зобов'язань, чиста сума	8 640	26 067
Уцінка чистих активів (інструментів власного капіталу), класифікованих як фінансові зобов'язання (Примітка 17), чиста сума	-	788 073
Інші фінансові доходи	300	259
Всього фінансових доходів	119 561	887 367

29 Фінансові витрати

	2023 рік	2022 рік
Дооцінка чистих активів (інструментів власного капіталу), класифікованих як фінансові зобов'язання (Примітка 17), чиста сума	1 215 788	-
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	120 573	86 720
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди без права викупу/переходу права власності	5 979	14 121
Процентні витрати за кредитами та небанківськими позиковими коштами	5 118	12 705
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	628
Інші фінансові витрати	324	-
Всього фінансових витрат	1 347 782	114 174

30 Податок на прибуток

Податок на прибуток складається з таких компонентів:

	2023 рік	2022 рік
Поточний податок	307 226	455 450
Відстрочений податок	(153 616)	(313 116)
Витрати з податку на прибуток	153 610	142 334

Податок на прибуток Групи, розрахований відповідно до податкового законодавства України, відрізняється від теоретичної суми, отриманої шляхом перемноження суми прибутку до оподаткування, відображеного у складі прибутку або збитку, на відповідну ставку оподаткування.

30 Податок на прибуток (продовження)

Звірку між очікуваним та фактичним податком на прибуток подано нижче:

	2023 рік	2022 рік
(Збиток) прибуток до оподаткування	(448 609)	1 146 691
Теоретична сума (податкового кредиту)/податкових витрат за встановленою законом ставкою 18% (у 2022 році – 18%)	(80 750)	206 404
Податковий ефект статей, що не включаються до витрат або не збільшують суму оподаткування:		
- Дооцінка/(уцінка) чистих активів (інструментів власного капіталу), класифікованих як фінансові зобов'язання	218 842	(141 853)
- Інші витрати, що не підлягають вирахуванню при визначенні податкового прибутку/(збитку)	30 763	77 239
Зміна невизнаних податкових активів	(7 929)	29 741
Коригування податку минулих періодів	50	53
Вплив інших змін	(7 366)	(29 250)
Витрати з податку на прибуток	153 610	142 334

У 2023 та 2022 роках податок на прибуток підприємств в Україні визначається на підставі фінансового результату до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України або міжнародних стандартів фінансової звітності, скоригованого у бік збільшення або зменшення на певні статті, за передбаченою законодавством ставкою 18%.

Суми відстрочених податкових активів та зобов'язань визначаються із використанням ставок податку на прибуток, що, як очікується, застосовуватимуться в періоді, у якому буде реалізований актив або врегульоване зобов'язання, на основі ставок оподаткування, передбачених Податковим кодексом. Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою.

	1 січня 2023 р.	Переоцін- ка невизна- них ВПА	Кредито- вано/ (віднесе- но) на прибуток чи збиток	Віднесе- но на інший сукупний дохід	31 грудня 2023 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування					
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	112 233	-	(32 697)	-	79 536
Основні засоби	71 129	-	1 400	-	72 529
Запаси	1 172	-	1 589	-	2 761
Оцінка дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	29 298	-	158 462	-	187 760
Інвестиції	16 068	-	(1 186)	-	14 882
Зобов'язання з оренди	8 194	-	306	-	8 500
Перенесені податкові збитки	31 889	1 635	35 696	-	69 220
Інше	10 868	-	951	-	11 819
Всього відстроченого податкового активу	280 851	1 635	164 521	-	447 007
За вирахуванням відстрочених податкових зобов'язань	(36 346)	-	(190 749)	-	(227 095)
Невизнаний відстрочений податковий актив (ВПА)	(177 529)	(1 635)	7 929	-	(171 235)
Визнаний відстрочений податковий актив	66 976	-	(18 299)	-	48 677
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування					
Основні засоби	(135 221)	-	(12 565)	(156 153)	(303 939)
Зобов'язання з оренди	(5 777)	-	(5 718)	-	(11 495)
Інше	(6 104)	-	(551)	-	(6 655)
Всього відстроченого податкового зобов'язання	(147 102)	-	(18 834)	(156 153)	(322 089)
За вирахуванням відстрочених податкових активів	36 346	-	190 749	-	227 095
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(110 756)	-	171 915	(156 153)	(94 994)

30 Податок на прибуток (продовження)

	1 січня 2022 р.	Переоцін- ка невизна- них ВПА	Кредито- вано/ (віднесе- но) на прибуто чи збиток	Кредито- вано на інший сукупний дохід	31 грудня 2022 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування					
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	83 677	-	28 556	-	112 233
Основні засоби	629 263	-	(558 134)	-	71 129
Запаси	1 647	-	(475)	-	1 172
Оцінка дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	15 418	-	13 880	-	29 298
Інвестиції	15 884	-	184	-	16 068
Зобов'язання з оренди	3 693	-	4 501	-	8 194
Перенесені податкові збитки	15 947	567	15 375	-	31 889
Інше	13 592	-	(2 724)	-	10 868
Всього відстроченого податкового активу	779 121	567	(498 837)	-	280 851
За вирахуванням відстрочених податкових зобов'язань	(628 257)	-	591 911	-	(36 346)
Невизнаний відстрочений податковий актив (ВПА)	(147 221)	(567)	(29 741)	-	(177 529)
Визнаний відстрочений податковий актив	3 643	-	63 333	-	66 976
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування					
Основні засоби	(597 478)	-	219 403	242 854	(135 221)
Зобов'язання з оренди	(627 623)	-	621 846	-	(5 777)
Інше	(6 549)	-	445	-	(6 104)
Всього відстроченого податкового зобов'язання	(1 231 650)	-	841 694	242 854	(147 102)
За вирахуванням відстрочених податкових активів	628 257	-	(591 911)	-	36 346
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(603 393)	-	249 783	242 854	(110 756)

Група переоцінює невизнані відстрочені податкові активи у кінці кожного звітного періоду та визнає раніше невизнані відстрочені податкові активи, якщо виникає ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток уможливить відшкодування відстроченого податкового активу.

Податок на прибуток, що відноситься до іншого сукупного доходу (сукупного збитку):

	2023 рік				2022 рік	
	До оподат- кування	Відстро- чений податок	Після оподат- кування	До оподат- кування	Відстро- чений податок	Після оподат- кування
Сторнування збитку/(збиток) від зменшення корисності (знецінення) основних засобів	867 519	(156 153)	711 366	(1 349 189)	242 854	(1 106 335)

31 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні місцеві та державні податкові органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом у зв'язку з діяльністю Групи та операціями в рамках цієї діяльності. У зв'язку з цим податкові позиції, визначені керівництвом, та офіційна документація, що обґрунтовує податкові позиції, можуть бути оскаржені податковими органами.

Керівництво Групи вважає, що станом на звітні дати його тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованим, та що Група нарахувала і сплатила всі передбачені законодавством податки. Керівництво Групи готове обстоювати позицію Групи з податкових питань. У тих випадках, коли вилучення ресурсів Групи не вважається ймовірним або не можливо достовірно оцінити суму зобов'язань, пов'язаних з оподаткуванням, забезпечення не визнається в цій фінансовій звітності.

Зміни податкового законодавства. Протягом 2023 року набули чинності зміни до Податкового Кодексу, внесені Законами:

(i) «Про внесення змін до розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо відновлення обмеження перебування гравця бізнесу на спрощеній системі оподаткування» №2876-IX від 12 січня 2023 року (набрав чинності 08 лютого 2023 року). Законом передбачено зміну (подовження) термінів реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування до них, подовження операційного часу, протягом якого

31 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики (продовження)

проводиться реєстрація податкових накладних та суттєве зменшення розмірів штрафів за порушення таких термінів. Такі зміни будуть дійсними протягом дії воєнного стану та шести наступних за ним місяців.

(ii) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» №3219-IX від 30 червня 2023 року (набрав чинності 01 серпня 2023 року), яким передбачається: відновлення строків давності, передбачених статтею 102 Податкового кодексу; скасування COVID- та воєнних мораторіїв на застосування штрафних санкцій за порушення законодавства з питань оподаткування та на проведення окремих видів перевірок ДПС та/або її територіальними підрозділами; можливість включення до плану-графіку документальних перевірок (на період дії воєнного стану) виключно окремих категорій платників (виробників/реалізаторів підкацізної продукції, грального бізнесу, надавачів фінансових, платіжних послуг); звільнення для платників податків в разі самостійного виправлення помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання, від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених пунктом 50.1 статті 50 Податкового Кодексу, та пені.

(iii) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок» №3453-IX від 09 листопада 2023 року (набрав чинності 08 грудня 2023 року), яким передбачається можливість включення до плану-графіку документальних перевірок (на період дії воєнного стану) платників податків, що відповідають критеріям щодо рівня сплати податку на прибуток, податку на додану вартість, співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, рівня середньої заробітної плати.

Група постійно відстежує зміни законодавства з питань оподаткування.

Судові процедури. У процесі нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії. На підставі власної оцінки, а також зовнішніх професійних консультацій, керівництво вважає, що Група не зазнає суттєвих збитків у результаті судових позовів.

Питання, пов'язані з охороною довкілля. Система заходів із дотримання природоохоронного законодавства в Україні знаходиться на етапі розвитку, і позиція органів влади щодо його виконання постійно переглядається. У випадку виникнення зобов'язань, вони визнаються у консолідованій фінансовій звітності в тому періоді, у якому вони виникли. Потенційні зобов'язання, які можуть виникнути внаслідок зміни чинних норм та законодавства, а також судових процесів, не піддаються оцінці, проте можуть мати суттєвий вплив. За наявного порядку, який забезпечує дотримання вимог чинного законодавства, керівництво вважає, що суттєвих зобов'язань внаслідок забруднення навколишнього середовища не існує.

Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Група має активи, які були надані у заставу і використання яких обмежене, з такою балансовою вартістю:

	31 грудня 2023 р.		31 грудня 2022 р.	
	Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Групи	Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Групи
Основні засоби та активи з права користування, що утримуються на умовах оренди з правом викупу/переходом права власності	54 894	20 360	132 013	88 614

Крім того, станом на 31 грудня 2023 року основні засоби балансовою вартістю 220 055 тисяч гривень Група надала як заставу за банківськими позиками пов'язаних сторін (на 31 грудня 2022 року – основні засоби балансовою вартістю 182 136 тисяч гривень).

32 Управління фінансовими ризиками

Фактори ризику. Функція управління ризиками у Групі здійснюється щодо фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик справедливої вартості процентної ставки та ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

32 Управління фінансовими ризиками (продовження)**(а) Ринковий ризик**

Група наражається на ринкові ризики. Ринкові ризики пов'язані з відкритими позиціями за (i) іноземними валютами, (ii) процентними активами і зобов'язаннями та (iii) інструментами капіталу, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Моніторинг та аналіз ринкового ризику здійснюється окремо за кожним випадком. Показана далі чутливість до ринкових ризиків групується на зміні одного фактору за незмінності решти. На практиці таке трапляється дуже рідко, і зміни деяких факторів можуть бути взаємопов'язані – наприклад, зміни процентних ставок та зміни курсів обміну.

(i) Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін валютних курсів. Ризик Групи, пов'язаний зі змінами валютних курсів, стосується насамперед грошових коштів та їх еквівалентів в іноземній валюті, інвестиційної діяльності Групи (коли фінансові інвестиції деноміновані в іноземних валютах) і фінансової діяльності Групи (коли позикові кошти та орендні зобов'язання деноміновані або індексовані в іноземних валютах).

У поданих нижче таблицях представлена чутливість прибутку Групи до оподаткування до ймовірної зміни обмінних курсів (у результаті змін у справедливій вартості монетарних фінансових активів і зобов'язань) за постійного значення всіх інших змінних.

Аналіз чутливості був підготовлений на основі припущення, що частка фінансових інструментів в іноземній валюті є постійною величиною на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року.

	Зміна обмінного курсу у %	Вплив на чисті активи
2023 рік		
Зміна обмінного курсу долара США	+10%	45 766
Зміна обмінного курсу євро	+10%	519
Зміна обмінного курсу долара США	-10%	(42 803)
Зміна обмінного курсу євро	-10%	(519)
2022 рік		
Зміна обмінного курсу долара США	+10%	31 282
Зміна обмінного курсу євро	+10%	(161)
Зміна обмінного курсу долара США	-10%	(29 771)
Зміна обмінного курсу євро	-10%	161

Ризик був розрахований лише для монетарних сум, деномінованих у валютах, відмінних від функціональної валюти Групи, або індексованих до таких валют.

(ii) Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки Групи пов'язаний з грошовими коштами та їх еквівалентами, поточними фінансовими інвестиціями, дебіторською заборгованістю з фінансового лізингу, іншими зобов'язаннями з оренди та позиковими коштами. Доходи та грошові потоки від операційної діяльності Групи, в основному, не залежать від змін ринкових процентних ставок, оскільки процентні ставки за значною частиною процентних активів та зобов'язань є фіксованими. Інструменти з фіксованими процентними ставками наражають Групу на ризик справедливої вартості процентної ставки. Рівень ризику зміни грошових потоків внаслідок зміни плаваючої процентної ставки, на який наражається Група, є несуттєвим, оскільки загальний обсяг залучених коштів з плаваючою ставкою протягом 2023 року зменшився та їх терміни погашення станом на 31 грудня 2023 року є короткостроковими (Примітка 17).

Департамент фінансів відповідає за планування структури фінансування (співвідношення позикових та власних коштів) і за діяльність із залучення позикових коштів. Основний принцип, яким керується Департамент фінансів при погодженні процентних ставок, – це зменшення витрат на фінансування, які Група несе за позиковими коштами. Процентна ставка за позиковими коштами визначається на підставі поточних ринкових ставок, наданого забезпечення та історії погашення позикових коштів у минулому.

Група не хеджує ризик процентної ставки, пов'язаний з її позиковими коштами. Нижче у таблиці показані договірні (ефективні) процентні ставки за фінансовими активами та зобов'язаннями Групи станом на відповідну дату:

32 Управління фінансовими ризиками (продовження)

	Валюта вбудованих похідних фінансових інструментів	Валюта грошових потоків	У % річних
На 31 грудня 2023 р.			
Активи			
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Долари США	Гривні	6,0% (6,2%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	13,4% (13,4%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Долари США	0,5% (0,5%)
Зобов'язання			
Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	CME Term SOFR + 5,4% (14,2%)
Банківські позикові кошти	-	Євро	EURIBOR + 3,8% (5,4%)
Інші зобов'язання з оренди	Долари США	Гривні	13,0% (13,5%)
На 31 грудня 2022 р.			
Активи			
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Долари США	Гривні	6,0% (6,3%)
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	Гривні	11,0% (11,6%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	15,6% (15,6%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Долари США	0,5% (0,5%)
Зобов'язання			
Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	LIBOR + 2,6% (13,2%)
Банківські позикові кошти	-	Євро	EURIBOR + 3,8% (5,4%)
Інші зобов'язання з оренди	Долари США	Гривні	13,0% (13,5%)

В серпні 2023 року Група здійснила перехід від ставки LIBOR до альтернативної ставки CME Term SOFR, який є наслідком IBOR-реформи. Група не розглядала ці зміни як модифікацію фінансового зобов'язання, оскільки скористалась спрощенням практичного характеру, опублікованого в поправках до «Реформи процентних ставок» - Етап 2: Група переоцінила грошові потоки та розрахувала змінену ефективну ставку відсотка на дату переходу.

(iii) Ціновий ризик

Група не наражається на ризик зміни цін на інвестиції в капітал та товарний ціновий ризик, оскільки вона не має значних інвестицій у цінні папери або фінансові інструменти, які призводили б до виникнення у Групи цінового ризику.

(б) Кредитний ризик

Група бере на себе кредитний ризик, який виникає тоді, коли інша сторона договору виявиться неспроможною повністю виконати свої зобов'язання в разі настання терміну їх погашення. Кредитний ризик виникає у зв'язку з грошовими коштами та їх еквівалентами, поточними фінансовими інвестиціями, а також заборгованістю клієнтів та інших дебіторів Групи, яка складається з непогашеної дебіторської заборгованості за основною діяльністю, іншої дебіторської заборгованості та дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом.

Група структурує рівні кредитного ризику, який вона бере на себе, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним контрагентом або групами контрагентів. Керівництво регулярно затверджує ліміти рівня кредитного ризику. Такі ризики регулярно контролюються та переглядаються щороку або частіше.

Аналіз та моніторинг кредитних ризиків здійснюються окремо щодо кожного конкретного клієнта. Кредитні оцінки виконуються щодо всіх клієнтів, які хочуть отримати кредит понад встановлений ліміт. Керівництво Групи аналізує непогашену дебіторську заборгованість за основною діяльністю за строками погашення та надалі контролює прострочені залишки.

Максимальна сума, яка зазнає впливу кредитного ризику, представлена балансовою вартістю дебіторської заборгованості з фінансового лізингу, фінансової дебіторської заборгованості, грошових коштів та їх еквівалентів і фінансових інвестицій.

32 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група не забезпечує заставою свої фінансові активи з метою покриття кредитних ризиків, крім дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом. Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом фактично забезпечена активами в лізингу, оскільки право на актив повертається до Групи у разі дефолту контрагента.

На думку керівництва Групи, кредитний ризик належним чином врахований у створених резервах під очікувані кредитні збитки відповідних активів.

Концентрація кредитного ризику

Група наражається на концентрацію кредитного ризику: на п'ять її найбільших контрагентів припадає така частка фінансових активів:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Сукупна сума фінансової дебіторської заборгованості п'яти найбільших контрагентів за вирахуванням фінансового лізингу	2 497 805	2 111 649
Частка у загальній сумі фінансової дебіторської заборгованості за вирахуванням фінансового лізингу	95%	94%

(в) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні фінансових зобов'язань, що погашаються шляхом постачання грошових коштів або іншого фінансового активу. Обачність в управлінні ризиком ліквідності передбачає наявність достатньої суми грошових коштів та наявність фінансування для виконання зобов'язань в разі настання їхнього терміну. Підтримання поточної ліквідності Групи здійснюється шляхом контролю сум дебіторської та кредиторської заборгованості, витрат інвестиційного характеру та використання короткострокового фінансування.

Нижче в таблиці показані зобов'язання за зазначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми в таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у балансі, оскільки балансові суми базуються на дисконтованих грошових потоках.

	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До 1 року	1-5 років
На 31 грудня 2023 р.				
Чисті активи, які належать учасникам	8 077 189	(8 077 189)	-	(8 077 189)
Небанківські позикові кошти	40 703	(40 982)	(40 982)	-
Інші зобов'язання з оренди	247 551	(247 551)	(247 551)	-
Фінансова кредиторська заборгованість	311 396	(311 396)	(311 396)	-
Банківські позикові кошти	15 537	(15 777)	(15 777)	-
Всього	8 692 376	(8 692 895)	(615 706)	(8 077 189)
На 31 грудня 2022 р.				
Чисті активи, які належать учасникам	6 861 401	(6 861 401)	-	(6 861 401)
Небанківські позикові кошти	84 711	(88 752)	(83 489)	(5 263)
Інші зобов'язання з оренди	278 429	(278 429)	(278 429)	-
Фінансова кредиторська заборгованість	271 965	(271 965)	(271 965)	-
Банківські позикові кошти	29 543	(30 683)	(30 683)	-
Всього	7 526 049	(7 531 230)	(664 566)	(6 866 664)

Аналіз фінансових зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності за строками погашення, який показує строки, що залишилися до погашення за договірними строками оренди з урахуванням можливості продовження, подано у Примітці 17.

33 Справедлива вартість фінансових інструментів та представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки

Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року всі фінансові активи Групи, крім дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, та фінансові зобов'язання, крім зобов'язань з оренди, відносяться до категорії «Амортизована вартість». Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом та зобов'язання з оренди є окремою категорією.

Активи та зобов'язання, які не оцінюються за справедливою вартістю, але для яких справедлива вартість розкривається у звітності. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість активів та зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю, відноситься до рівня 2 ієрархії справедливої вартості та була розрахована за методом дисконтованих грошових потоків.

Фінансові активи, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою базується на розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоках, що мають бути отримані, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Ставки дисконтування, що використовуються, залежать від кредитного ризику контрагента.

Фінансові зобов'язання, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою та визначеним строком погашення, які не мають визначеної ринкової ціни, базується на очікуваних грошових потоках, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

34 Події після звітної дати

Вибуття дочірніх підприємств. Наприкінці травня 2024 року в межах корпоративної реструктуризації Група продала пов'язаній компанії, яка контролюється Материнським підприємством, частку в статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Левада Карго» у розмірі 100%. На момент продажу справедлива вартість винагороди становила 7 040 тисяч гривень.

Цей продаж також привів до вибуття Товариства з обмеженою відповідальністю «Мостиська Балк Термінал» та Товариства з обмеженою відповідальністю «Молочная долина» через те, що Компанія опосередковано володіла частками у статутних капіталах зазначених дочірніх підприємств.

Частка доходів від реалізації товарів та послуг дочірніх підприємств, що вибули, у консолідованому доході Групи за 2023 рік становить 4,7%; частки у загальній сумі активів та у загальній сумі зобов'язань станом на 31 грудня 2023 року — 6,4% та 0,5% відповідно.

Фінансова допомога. З 01 січня 2024 року і до дати цієї фінансової звітності Група надала та отримала фінансову допомогу, що підлягає поверненню, грошовий потік за якою склав:

	Інвестиційна діяльність, надходження/ (відтік)	Фінансова діяльність, надходження/ (відтік)
Пов'язані сторони		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(139 365)	(3 010)

Лібералізація валютного законодавства. На виконання плану валютної лібералізації НБУ запровадив низку пом'якшень щодо валютних обмежень. Більшість змін набрали чинності 04 травня 2024 року, а зміни щодо виплати дивідендів — із 13 травня 2024 року. Зміни стосуються кількох ключових напрямів: скасовано обмеження для розрахунків за операціями імпорту робіт та послуг; дозволено придбавати та переказувати іноземну валюту на рахунки іноземного інвестора/нерезидента за кордоном з метою виплати йому "нових" дивідендів, нарахованих з 01 січня 2024 року у межах ліміту 1 мільйона євро протягом календарного місяця; пом'якшено вимоги щодо виплат в іноземній валюті за кредитами та позиками.

Вплив інших подій після звітної дати розкрито у Примітках 2, 4 та 14.